

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2002

Vážený přátelé,

předkládáme vám výroční zprávu o činnosti Fakultní nemocnice Brno za rok 2002. Navazujeme na tradici výročních zpráv, které od roku 1993 vydávala Fakultní porodnice Brno, následně od roku 1998 Fakultní nemocnice Brno. Pro Fakultní nemocnici Brno byl rok 2002 rokem pokračující spolupráce, integrace, konsolidace, optimalizace a ekonomizace lékařských a sesterských týmů, oborů a pracovišť. Naším cílem bylo naplňování strategie Fakultní nemocnice Brno do roku 2003 formou strategického řízení. V průběhu roku 2002 bylo analyzováno celé strategické období od roku 1998. Současně byly zahájeny práce na tvorbě nové strategie do roku 2007.

Fakultní nemocnice Brno byla i v roce 2002 počtem hospitalizovaných nemocných, ambulantních a kompletních výkonů nejvýkonnějším zdravotnickým zařízením v České republice. Ústřední postavení měla péče o nemocného člověka, kvalita léčebného procesu, správná laboratorní a výrobní praxe, práce s informacemi. V nemocnici byla ustanovena Rada jakosti a na řadě útvarů byly učiněny intenzivní kroky k tomu, aby v průběhu roku 2003 mohla další pracoviště získat certifikaci ISO. Implementace systému kvality ve FN Brno by měla být dokončena do roku 2007. Systém kvality je záruka pro nemocného, plátce služeb i pro zřizovatele, že nemocnice poskytuje služby na evropské úrovni.

Neoddělitelná od léčebné péče byla i v roce 2002 naše pozorně sledovaná strategická operace hledající cesty ke snížení nákladů na činnost FN Brno. Důsledkem tohoto systémového přístupu jsou všechny ukazatele ekonomického zdraví FN Brno na odpovídající úrovni. Výsledky hospodaření byly v roce 2002 vyrovnané s mírným přebytkem. Konkrétní výsledky jsou uvedeny v další části výroční zprávy. Stablní ekonomická situace umožnila potřebný rozvoj nových lékařských postupů, výraznou obměnu přístrojového vybavení, překročení stanovených cílů v oblasti příjmů nemocnice. Toto konstatování platí i přes to, že především při schvalování Kolektivní smlouvy na rok 2002 bylo nutné hledat kompromisy pro potřebný sociální smír. Jako ředitel nemocnice děkuji představitelům odborových organizací za odpovědný přístup k rozvoji nemocnice a tím k vytvoření potřebných zdrojů, které byly využity především pro zvýšení příjmů zaměstnanců. Nemocnice se musela vyrovnat s finančními sankcemi, které jí byly vyměřeny Ministerstvem financí za své právní předchůdce, z let 1995–96.

Tak jako v předcházejících letech FN Brno úzce spolupracovala s Lékařskou fakultou MU v Brně, pro kterou vytvořila optimální podmínky pro pedagogickou i vědeckovýzkumnou činnost. Fakultní nemocnice Brno se snažila v roce 2002 společně s ostatními fakultními nemocnicemi v ČR vytvořit prostor pro vícezdrojové financování fakultních nemocnic a objektivizovat podíl univerzit na pedagogické činnosti. Tento dialog nevedl k žádnému reálnému výstupu. Jsme si vědomi, že vyřešení tohoto problému bude vyžadovat od všech zúčastněných trpělivost, odpovědnost a vnímání potřeb jak pedagogických aktivit, realizovaných na půdě fakultní nemocnice, tak pochopení nutné ekonomické stability fakultní nemocnice.

Ve Fakultní nemocnici Brno pokračoval proces zvyšování odborné úrovně jednotlivých pracovníků i profesních skupin. Byly vyhodnocovány strategické operace a průběžně kontrolováno jejich plnění. Přes tyto nesporné úspěchy trvá i po roce 2002 výrazný vnitřní dluh především na pracovišti v Bohunicích, kde je technický stav řady objektů a technologií na hranici únosnosti. Zvýšené opotřebení je dáno přetížeností jak medicínských, tak i provozních pracovišť, komunikací a energetických systémů. Je to důsledek řady provizorií, která jsou zapříčiněna chybnými rozhodnutími na začátku 90. let.

Po celý rok byla činnost nemocnice hodnocena Dozorčí radou Fakultní nemocnice Brno, kterou jmenoval ministr zdravotnictví ČR. Vlastní hospodaření bylo po celý rok průběžně auditováno externí organizací Audit daně, s. r. o.

Závěrem mi dovoluji, vážení kolegové, abych Vám poděkoval za dosažené výsledky v péči o nemocné, o naši nemocnici, za Vaše snažení být evropskou nemocnicí. Mé poděkování patří naší Lékařské fakultě MU, jmenovitě panu děkanu prof. MUDr. Jiřímu Vorlíčkovi. Děkuji jménem vedení FN Brno všem zaměstnancům za jejich odpovědnou a náročnou práci, za jejich optimismus a lidský vztah k nemocným.

MUDr. Jan Burian
ředitel Fakultní nemocnice Brno

1. DOZORČÍ RADA

FUNKCE	JMÉNO
Předseda	prof. MUDr. et MVDr. Leopold Pospíšil, DrSc.
Člen	prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.
Člen	MUDr. Josef Drbal, CSc.
Člen	Ing. Jaroslav Klabeneš
Člen	Lidmila Růckerová
Člen	Páter Ing. Jiří Sedláček
Člen	Josef Kameníček
Tajemník	JUDr. Alena Tobiášová

Dozorčí rada FN Brno v r. 2002

Nejvýznamnější událostí DR FN Brno v r. 2002 bylo nepochybně nové vydání její zřizovací listiny Ministerstvem zdravotnictví s účinností od 2. 5. 2002. Současně s vydáním nové zřizovací listiny vyšel i nový jednací řád a ministryně zdravotnictví jmenovala nové členy DR FN Brno. Odstupující členové bývalé DR FN Brno – Ing. Stanislav Chlup a MUDr. Jiří Jurečka – obdrželi za své působení oficiální poděkování. DR FN Brno zasedala v roce 2002 celkem čtyřikrát (v každém čtvrtletí jednou).

Ve smyslu plánu práce na rok 2002 byla na každém zasedání hodnocena aktuální ekonomická situace, předkládaná ekonomickým náměstkem ředitele FN Brno, panem Ing. Petrem Koškou. Všichni členové DR byli vždy písemnou formou předem s ekonomickou situací seznámeni. Expertním ekonomickým posuzovatelem za DR byl vždy Ing. Jaroslav Klabeneš.

Na prvním zasedání DR v 2002 (konalo se 17. 4.) byli členové dále seznámeni s výsledky auditu FN Brno k 31. 12. 2001. Auditorem byl Ing. Černý. Koreferenti k auditu (Jurečka, Klabeneš) mohli konstatovat, že výsledky hospodaření za rok 2001 jsou v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. a prohlásili, že po prostudování auditní zprávy nemají žádné výhrady. Na témže zasedání podali další členové DR (Chlup, Růckerová) zprávu o výsledku kolektivního vyjednávání. Členům DR byl předložen návrh činnosti rady na rok 2002 včetně jmenovité odpovědnosti jednotlivých členů. Ředitel FN Brno MUDr. Jan Burian seznámil DR se závěrem dostavby ambulantního traktu pracoviště medicíny dospělého věku v Bohunicích. Do výběrové komise delegován za DR její předseda.

Druhé zasedání DR v roce 2002 (dne 26. 6.) se neslo ve znamení nově ustavené rady a volby jejího předsedy a místopředsedy. Předsedou DR FN Brno byl zvolen prof. MUDr. et MVDr. h.c. Leopold Pospíšil, DrSc., místopředsedou Ing. Jaroslav Klabeneš. Zprávu o aktuální ekonomické situaci prezentovanou Ing. Petrem Koškou posoudil za DR Ing. Jaroslav Klabeneš. Zprávu o stavu vnitřní a vnější kontroly za rok 2001 a první čtvrtletí roku 2002 přednesla za Odbor vnitřního auditu a kontroly FN Brno paní JUDr. Lenka Holzerová. Členové DR byli seznámeni se záměrem přestavby objektu bývalé Transfúzní stanice a jeho využití jako LDN. Záměr je ve fázi projektu.

Zasedání za třetí čtvrtletí se konalo 25. 9. Kromě obvyklé zprávy o aktuální ekonomické situaci FN Brno (prezentace Ing. Petr Koška, koreferente za DR Ing. Jaroslav Klabeneš) byla na pořadu zpráva o využívání a efektivitě technických služeb a dále zpráva o stavu a vyřizování stížností.

Zasedání za čtvrté čtvrtletí se uskutečnilo 27. 11. Kromě zprávy o aktuální ekonomické situaci FN Brno byla prezentována zpráva o kontrole stavu veřejných zakázek. Člen DR Josef Kameníček, pověřený provedením podrobné analýzy zprávy konstatoval, že všechny veřejné zakázky proběhly v souladu se zákonem. Dále byli členové DR informováni o stavu přípravy rozpočtu FN Brno na rok 2003. V diskusi na toto téma podal Dr. Drbal návrh na koncipování dopisu pro ministryni zdravotnictví, aby nebyly poskytovány plošně podpory nemocnicím dlouhodobě zadluženým a to přes opakovanou finanční pomoc. Odesláním dopisu pověřen předseda DR. Tento dopis byl ministryní velmi souhlasně kvitován zvláštním dopisem (uložen v archivu DR). K obsahu dopisu se souhlasně vyjádřila i řada poslanců a senátorů.

Byl schválen plán činnosti DR na rok 2003.

prof. MUDr. et. MVDr. h.c. Leopold Pospíšil, DrSc.
předseda DR FN Brno

2. ŘÍDÍCÍ ORGÁNY FN BRNO

Vedení FN Brno k 31. 12. 2002

FUNKCE	JMÉNO
Ředitel	MUDr. Jan Burian
Ekonomický náměstek	Ing. Petr Koška
Náměstek pro HTS	Ing. Stanislav Chlup
Náměstek pro LPP pro chirurgické obory PMDV	doc. MUDr. Lubomír Hakl, CSc.
Náměstek pro LPP pro interní obory PMDV	prim. MUDr. Ivo Burget
Náměstek pro LPP pro SVLS	MUDr. Jaroslav Peprla
Náměstek pro LPP pro chir. obory PDM	prof. MUDr. Petr Gál, Ph.D.
Náměstek pro LPP pro interní obory PDM	MUDr. Pavel Vít
Náměstek pro LPP PRM	doc. MUDr. Jiří Jelínek, CSc.
Náměstek pro ošetrovatelskou péči PMDV	Erna Mičudová
Náměstek pro ošetrovatelskou péči PDM	Mgr. Jana Marounková
Personální náměstek	Ing. Pavel Suchánek
Vedoucí Odboru právních věcí	JUDr. Alena Tobiášová
Náměstek pro informatiku	Ing. František Šimeček, CSc.
Vedoucí Ústavní lékárny	Mgr. Šárka Sedláčková
Asistent ředitele	Zuzana Kejdová

Poradní orgány ředitele k 31. 12. 2002

NÁZEV ORGÁNU	PŘEDSEDA
Strategická komise	prof. JUDr. Zdeněk Souček, DrSc.
Komise účelné farmakoterapie	MUDr. Miroslav Tomáška, CSc.
Etická komise	Mgr. Šárka Sedláčková
Komise pro odškodnění prac. úrazů a nemocí z povolání	MUDr. Marie Kolářová, CSc.
Transfuzní komise	MUDr. Alena Buliková
Komise pro posouzení nedobytných pohledávek	Ing. Petr Koška
Komise pro oceňování přebytečného majetku	Ing. Petr Koška
Hlavní inventarizační komise	Ing. Petr Koška
Komise FKSP	JUDr. Vlasta Mayerová
Chatová komise	Mgr. Jana Marounková
Stravovací komise	Mgr. Jana Marounková
Škodní komise	Mgr. Jana Marounková
Výluková komise	Erna Mičudová
Prádelenská komise	Erna Mičudová

Strategická komise FN Brno k 31. 12. 2002

FUNKCE	JMÉNO
Předseda	prof. JUDr. Zdeněk Souček, DrSc.
Koordinátor	prim. MUDr. Stanislav Vohánka, CSc.
Předseda komise interních oborů I.	prim. MUDr. Jiří Schildberger
Předseda komise interních oborů II.	prim. MUDr. Tomáš Habanec
Předseda komise onkologických oborů	doc. MUDr. Jaroslav Štěrba, Ph.D.
Předseda komise chirurgických oborů	prof. MUDr. Petr Gál, Ph.D.
Předseda komise malých chirurgických oborů	prim. MUDr. Olga Faustmannová
Předseda komise gynekologie a perinatologie	prim. MUDr. Martin Petrenko, CSc.
Předseda komise laboratorních oborů	doc. MUDr. Milan Dastych, CSc.
Předseda komise intenzivní medicíny	prim. MUDr. Michal Klimovič
Předseda komise pro ošetřovatelství a lékárnu	Mgr. Šárka Sedláčková
Předseda komise pro informatiku, ekonomiku	Ing. Petr Koška
Předseda komise pro hospodářskotechnické služby	Ing. Stanislav Chlup

Klinická rada FN Brno k 31. 12. 2002

FUNKCE	JMÉNO
Předseda	doc. MUDr. Milan Machálka, CSc.
Člen	doc. MUDr. Ivo Šlapák, CSc.
Člen	prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.
Člen	prof. MUDr. Petr Dítě, DrSc.
Člen	prof. MUDr. Bořivoj Semrád, CSc.
Člen	prof. MUDr. Jindřich Vomela, CSc.
Člen	prof. MUDr. Pavel Ventruba, DrSc.
Člen	prof. MUDr. Karel Dvořák, DrSc.
Člen	prof. MUDr. Petr Gál, Ph.D.
Člen	doc. MUDr. Hana Hrstková, CSc.
Člen	doc. MUDr. Zdeněk Doležel, CSc.
Člen	doc. MUDr. Drahomíra Bartošová, CSc.
Člen	doc. MUDr. Jaroslav Procházka, CSc.
Člen	doc. MUDr. Radomír Šlapal, CSc.

3. PŘEHLED KLINIK, ÚSTAVŮ A ODDĚLENÍ

KLINIKA / ODDĚLENÍ	PŘEDNOSTA / PRIMÁŘ
Interní kardiologická klinika	prof. MUDr. Bořivoj Semrád, CSc.
Interní hematologická klinika	prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.
Interní gastroenterologická klinika	prof. MUDr. Petr Dítě, DrSc.
Klinika infekčních chorob	doc. MUDr. Pavel Chalupa, CSc.
Klinika nemocí plicních a TBC	doc. MUDr. Jana Skříčková, CSc.
Neurologická klinika	prof. MUDr. Zdeněk Kadaňka, CSc.
Psychiatrická klinika	prof. MUDr. Eva Češková, CSc.
Klinika geriatrické, ošetrovatelství a prakt. lékařství	doc. MUDr. Hana Kubešová, CSc.
Gynekologicko – porodnická klinika	prof. MUDr. Pavel Ventruba, DrSc.
Chirurgická klinika	prof. MUDr. Jindřich Vomela, CSc.
Neurochirurgická klinika	prof. MUDr. Vladimír Smrčka, CSc.
Ortopedická klinika	doc. MUDr. Martin Krbec, CSc.
Urologická klinika	doc. MUDr. Dalibor Pacík, CSc.
Oční klinika	prof. MUDr. Eva Vlková, CSc.
Dermatovenerologická klinika	doc. MUDr. Alena Pospíšilová, CSc.
Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie	doc. MUDr. Milan Machálka, CSc.
Klinika popálenin a rekonstrukční chirurgie	doc. MUDr. Pavel Brychta, CSc.
Radiologická klinika	doc. MUDr. Vlastimil Válek, CSc.
I. dětská interní klinika	doc. MUDr. Hana Hrstková, CSc.
II. dětská klinika	doc. MUDr. Zdeněk Doležel, CSc.
Klinika dětských infekčních nemocí	doc. MUDr. Drahomíra Bartošová, CSc.
Klinika dětské neurologie	doc. MUDr. Radomír Šlapal, CSc.
Klinika dětské chirurgie, ortopedie a traumatologie	prof. MUDr. Petr Gál, Ph.D.
Klinika dětské otorhinolaryngologie	doc. MUDr. Ivo Šlapák, CSc.
Dětská oční klinika	prof. MUDr. Jaroslav Řehůřek, CSc.
Klinika dětské radiologie	doc. MUDr. Jaroslav Procházka, CSc.
Patologicko – anatomický ústav	prof. MUDr. Karel Dvořák, DrSc.
Anesteziologicko–resuscitační oddělení I.	doc. MUDr. Ivan Čundrle, CSc.
Oddělení ORL	prim. MUDr. Aleš Trnka, CSc.
Oddělení klinické onkologie	prim. MUDr. Igor Kiss
Městské interní oddělení	prim. MUDr. František Várnay, CSc.
Sexuologické oddělení	prim. MUDr. Růžena Hajnová, CSc.
Oddělení funkčního vyšetření	doc. MUDr. Václav Chaloupka, CSc.
Centrální operační sály I.	doc. MUDr. Lubomír Hakl, CSc.
Rehabilitační oddělení	prim. MUDr. Jana Roubalová
Transfúzní oddělení	prim. MUDr. Eva Slavičková
Oddělení klinické biochemie a hematologie	doc. MUDr. Milan Dastych, CSc.
Oddělení klinické hematologie	prof. MUDr. Miroslav Penka, CSc.
Oddělení klinické mikrobiologie	prim. MUDr. Alena Ševčíková
Oddělení nukleární medicíny	doc. MUDr. Jiří Prášek, CSc.
Tkáňová banka	doc. MUDr. Jiří Adler, CSc.
Centrální sterilizace	RNDr. Bruno Šudřich
Oddělení léčby bolesti a Oddělení domácí péče	prim. MUDr. Olga Haklová, CSc.
Oddělení dětské onkologie	doc. MUDr. Jaroslav Štěrba, Ph.D.
Dětské kožní oddělení	prim. MUDr. Hana Bučková, Ph.D.
Dětské anesteziologicko – resuscitační oddělení	prim. MUDr. Michal Klimovič
Centrální operační sály III.	prim. MUDr. Zdeňka Vinklárková
Oddělení lékařské genetiky	prim. MUDr. Renata Gaillyová
Dětské rehabilitační oddělení	prim. MUDr. Radek Brauner
Neonatologické oddělení	prim. MUDr. Ivo Borek
Anesteziologicko–resuscitační oddělení II.	prim. MUDr. Jelka Vrstýáková
Oddělení radiační onkologie	prim. MUDr. Olga Rašovská, CSc.
Mamologické oddělení	prim. MUDr. Zdenka Kudličková, CSc.

4. VŠEOBECNÉ INFORMACE

4.1. LŮŽKOVÝ FOND

	1998	1999	2000	2001	2002
lůžka akutní péče k 31. 12.	2 070	2 053	2 095	2 076	2 161

4.2. VYUŽITÍ LŮŽEK

	1998	1999	2000	2001	2002
využití ve dnech	268,1	258,3	277,0	280,6	312,0
využití skutečné lůžkové kapacity (v %)	78	77,2	81,7	82,2	85,5
průměrná ošetrovací doba ve dnech	8,6	8,0	8,2	8,4	8,4

4.3. VÝKONY

	1998	1999	2000	2001	2002
počet hospitalizací	64 488	65 983	71 041	72 185	75 280
počet ambulantních vyšetření	805 006	779 194	820 877	842 949	915 098
počet ošetrovacích dnů	556 875	530 419	579 904	608 106	736 951
počet velkých operací	28 653	32 236	36 225	36 962	40 945
počet odvedených porodů	3 978	4 516	4 767	4 860	5 422

5. HOSPODAŘENÍ FN BRNO

5.1. CELKOVÉ VÝSLEDKY

Souhrnný přehled hospodaření za rok 2002 v tis. Kč

	2002
náklady hlavní činnosti	3 178 028
výnosy hlavní činnosti	3 183 306
HV z hlavní činnosti	5 278
náklady hospodářské činnosti	0
výnosy hospodářské činnosti	0
HV z hospodářské činnosti	0
celkový HV	5 278
neuhrazená ztráta z minulých let	294 084

Porovnání dosažených výsledků hospodaření ve FN BRNO v letech 1998–2002 v Kč

	1998	1999	2000	2001	2002
spotřeba materiálu a energie	869 083 432	932 311 222	984 837 041	1 017 857 533	1 111 758 835
služby	218 773 280	210 285 973	176 923 242	191 058 673	223 061 950
osobní náklady	734 110 003	838 888 745	911 913 754	1 116 264 850	1 306 664 789
odpisy	211 981 574	211 964 326	209 379 295	191 479 111	222 680 877
ostatní náklady	243 929 229	227 585 460	200 134 158	294 869 750	313 861 666
náklady celkem	2 277 877 518	2 421 035 726	2 483 187 490	2 811 529 917	3 178 028 117
výnosy od ZP	1 912 185 891	1 924 539 826	2 008 611 931	2 184 568 393	2 539 144 328
ostatní výnosy	397 360 537	497 544 811	510 586 738	628 870 673	644 162 427
výnosy celkem	2 309 546 428	2 422 084 637	2 519 198 669	2 813 439 066	3 183 306 755
hospodářský výsledek	31 668 910	1 048 911	36 011 179	1 909 149	5 278 638
nákladová rentabilita (v %)	1,37	0,04	1,45	0,07	0,17
pohledávky celkem *	383 989 000	337 846 000	403 365 864	328 213 414	499 296 192
závazky celkem	450 124 280	332 800 468	356 531 915	479 825 315	523 794 462

* včetně záloh na zásoby

Přehled všech druhů dotací a zúčtovatelných příspěvků poskytnutých v roce 2002 MZ

Dotace	Výše dotace v Kč	Čerpání v Kč	Odvod v Kč
NEINVESTIČNÍ DOTACE CELKEM	73 410 000,11	70 209 242,45	3 200 871,55
z toho:			
a) účel. dotace poskytnuté MZ ČR na vybrané činnosti	6 771 000,00	6 771 000,00	0
Výuka mediků	3 276 000,00	3 276,00	0
Vzdělávání zaměstnanců	752 000,00	752 000,00	0
Sociální činnost	1 705 000,00	1 705 000,00	0
AT centrum	491 000,00	491 000,00	0
Tísňový plán	547 000,00	547 000,00	0
b) dotace poskytnuté na provoz organizace	0	0	0
c) neinvest. prostředky poskytnuté IGA MZ ČR celkem	18 466 000,00	16 263 407,71	2 202 592,29
z toho: mzdy	6 508 000,00	6 178 172,00	329 828,00
OON	77 000,00	77 000,00	0
d) ostatní neinvestiční grantové prostředky GAČR	632 000,00	611 558,34	20 441,66
e) jiné neinvestiční dotace ze st. rozpočtu	47 541 114,00	46 563 276,40	977 837,60
AIDS	400 000,00	396 027,00	3 973,00
VLI	450 000,00	450 000,00	0,00
Zdravotně postižení	700 000,00	622 690,40	77 309,60
Výzkumný záměr	25 486 114,00	24 611 414,00	874 700,00
MŠMT	305 000,00	296 899,00	8 101,00
AVČR	200 000,00	186 246,00	13 754,00
II. etapa dostavby areálu FDN	20 000 000,00	20 000 000,00	0,00
INVESTIČNÍ DOTACE CELKEM	148 015 000,00	146 901 056,50	1 113 943,50
z toho:			
a) systémové investiční dotace (916)	148 015 000,00	146 901 056,50	1 113 943,50
z toho: investiční prostředky na granty	223 000,00	223 000,00	0,00
AIDS	300 000,00	300 000,00	0,00
Výzkumný záměr	25 612 000,00	24 501 557,40	1 110 442,60
VÚZD	793 000,00	793 000,00	0,00
Rozvoj angiografických metod	39 974 000,00	39 973 752,00	248,00
Komunikační věž PRM	16 959 000,00	16 958 555,50	444,50
Ambulantní trakt PMDV	50 000 000,00	50 000 000,00	0,00
Ostatní	14 154 000,00	14 151 191,60	2 808,40
b) individuální dotace z účtu 908	0,00	0,00	0,00

Ukazatele likvidity

Název	1998	1999	2000	2001	2002
krátkodobé závazky	424 828	313 129	340 066	466 103	417 568
peněžní prostředky	226 181	291 756	357 861	479 480	261 165
pohledávky	383 989	337 846	401 944	328 213	499 296
oběžný majetek	724 758	710 622	848 302	897 521	851 997
likvidita okamžitá	0,53	0,93	1,05	1,03	0,63
likvidita běžná	1,43	2,01	2,30	1,77	1,87
celková likvidita	1,71	2,27	2,49	1,93	2,04
zásoby *	115 223	80 428	65 403	70 392	72 876

* včetně záloh na zásoby

Ukazatele zadluženosti

Název	1998	1999	2000	2001	2002
Finanční základna	3 653 633	3 943 991	4 223 421	4 457 145	4 668 787
Cizí zdroje	507 763	380 937	386 157	532 586	532 208
Vlastní zdroje	3 145 869	3 563 055	3 837 265	3 924 559	4 136 579
Bankovní úvěry a půjčky	19 045	2 317	6 008	9 560	4 994
Celková zadluženost	13,90	9,66	9,14	11,95	11,40
Koef. samofinancování	86,10	90,34	90,86	88,05	88,60
Úvěrové zatížení	0,52	0,06	0,14	0,21	0,11
Závazky po lhůtě splatnosti	439 907	123 957	74 226	58 158	1 228

5.2. ZÁVAZKY

Závazky po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2002 vůči členům AVEL a ostatním věřitelům

Dodavatel	Částka
GEHE PHARMA PRAHA,s.r.o.	0
PHOENIX L.V.PRAHA, a.s. (MEDICAMENTA, a.s.)	0
ALLIANCE – UNICHEM	0
ZEA–ProMedica, a.s.	0
PURUS, s.r.o.	0

5.3. PLATEBNÍ SITUACE

Vývoj platební schopnosti FN Brno v Kč

Rok	HV za rok	Pohledávky k 31. 12.	Závazky k 31. 12.
1998	31 668 910	383 989 000	450 124 280
1999	1 048 911	337 846 000	332 800 468
2000	36 011 179	401 944 017	356 531 915
2001	1 909 149	328 213 414	479 825 315
2002	5 278 640	499 296 192	523 794 470

Pozn: Pro účely výpočtu finančních ukazatelů a pro srovnatelnost údajů (kap. 5.1 a 5.3) byly do pohledávek k 31. 12. 2002 zahrnuty i zálohové faktury vystavené zdravotním pojištovnám za poskytnutou léčebnou péči.

5.4. ROZVAHA

Rozvaha FN Brno k 31. 12. 2002 v Kč – aktiva

Aktiva	Stav k 31. 12. 1999	Stav k 31. 12. 2000	Stav k 31. 12. 2001	Stav k 31. 12. 2002
STÁLÁ AKTIVA	3 233 369 982	3 375 118 850	3 559 624 250	3 816 790 298
nehmotný inv. majetek	15 808 317	25 660 602	49 518 162	110 905 695
oprávky k NHIM	-3 300 758	-5 831 779	-12 223 953	-23 291 858
hmotný inv. majetek	4 626 912 875	4 873 048 957	5 473 287 578	5 898 806 816
oprávky k HIM	-1 406 150 452	-1 517 858 930	-1 951 057 537	-2 169 730 355
finanční investice	100 000	100 000	100 000	100 000
OBĚŽNÁ AKTIVA	710 621 638	848 302 401	897 521 183	2 525 496 141
zásoby *	80 427 495	65 402 548	70 391 787	72 724 912
Pohledávky **	337 089 527	401 944 017	327 676 351	133 778 158
finanční majetek	291 756 092	357 861 006	479 479 903	261 164 607
přechodné účty aktivní	1 348 524	23 094 830	19 973 142	2 057 828 464
úhrn aktiv	3 943 991 620	4 223 421 251	4 457 145 433	6 342 286 439

* včetně záloh na zásoby ** bez záloh na zásoby

Rozvaha FN Brno k 31. 12. 2002 v Kč – pasiva

Pasiva	Stav k 31. 12. 1999	Stav k 31. 12. 2000	Stav k 31. 12. 2001	Stav k 31. 12. 2002
VLASTNÍ ZDROJE	3 563 054 558	3 837 264 736	3 924 559 113	4 136 578 841
majetkové fondy	3 357 334 207	3 493 246 984	3 606 788 741	3 788 761 894
finanční fondy	524 122 251	626 974 230	610 600 318	636 622 488
hospodářský výsledek	-318 401 900	-282 956 478	-292 829 946	-288 805 541
HV běžného účetního období	1 048 911	36 011 179	1 909 149	5 278 638
neuhrazená ztráta let minulých	-319 450 811	-318 967 657	-294 739 095	-294 084 179
CIZÍ ZDROJE	380 937 062	386 156 515	532 586 320	2 205 707 598
rezervy	43 000 000	0	0	0
dlouhodobé závazky	19 671 574	16 466 400	13 722 000	106 226 489
krátkodobé závazky	313 128 894	340 065 515	466 103 315	2 091 067 507
bank. výpomoci a půjčky	2 316 500	6 007 500	9 560 000	4 994 000
přechodné účty pasivní	2 820 094	23 617 100	43 201 005	3 419 601
pasiva celkem	3 943 991 620	4 223 421 251	4 457 145 433	6 342 286 439

5.5. ZPRÁVA O KONTROLE ÚČETNICTVÍ ZA ROK 2002

Dne 31. 3. 2003 byla firmou AUDIT – DANĚ, spol. s r. o. předložena zpráva o provedení kontroly účetní evidence příspěvkové organizace Fakultní nemocnice Brno, Jihlavská 20, za účetní období roku 2002.

Předmětem kontroly bylo zejména prověření používaných účetních postupů a metod ve vazbě na příslušná ustanovení zákona 563/1991 Sb. o účetnictví v platném znění a na další předpisy platné v ČR. Kontrola byla zaměřena na závažné účetní operace v oblasti evidence dlouhodobého majetku, evidence zásob, vztahů ke státnímu rozpočtu, evidence pohledávek a závazků, výnosů a nákladů a v oblasti fondového hospodaření. Probíhala ve spolupráci s pracovníky Ekonomického odboru FN Brno odpovědnými za dílčí úseky účetní evidence, kteří průběžně zjištěné nedostatky opravovali.

V účetní závěrce jsou vykazovány pohledávky ve výši 36 942 000 Kč, které jsou více než 360 dnů po splatnosti, pravděpodobnost jejich skutečné úhrady je velmi malá. Tato skutečnost není v hospodářském výsledku zohledněna, protože postupy účtování platné do 31. 12. 2002 v tomto případě neumožňují tvorbu opravných položek.

Na základě provedené kontroly bylo konstatováno, že účetní evidence Fakultní nemocnice Brno je vedena v souladu s příslušnými ustanoveními zákona 563/1991 Sb. o účetnictví a dalšími předpisy platnými v České republice. Účetní výkazy sestavené ke dni 31. 12. 2002 s výjimkou výše uvedeného podávají věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví finanční situace Fakultní nemocnice Brno.

Pozn: Drtivou většinu výše uvedených pohledávek převzala FN Brno od svých právních předchůdců (zejména FNŠP Bohunice a FDN JGM).

6. MZDY

6.1. DALŠÍ PLATY

Přehled o vývoji dalších platů

1998 – dva další platy ve výši	32 397 000 Kč
1999 – dva další platy ve výši	39 351 000 Kč
2000 – dva další platy ve výši	43 110 000 Kč
2001 – dva další platy ve výši	49 630 044 Kč
2002 – dva další platy ve výši	57 748 438 Kč

6.2. MZDOVÝ VÝVOJ

Rok	Plán	Skutečnost
1998	573 265 000 Kč	534 874 000 Kč
1999	586 250 000 Kč	620 181 000 Kč
2000	636 072 000 Kč	663 020 000 Kč
2001	779 000 000 Kč	812 291 066 Kč
2002	912 880 000 Kč	950 832 805 Kč

Růst průměrného platu v Kč

Kategorie	1998	1999	2000	2001	2002	Index 02/01
lékaři	19 901	23 066	24 409	31 005	35 167	1,13
Farmaceuti	21 418	20 476	17 524	20 787	29 394	1,41
SZP	9 987	11 509	11 910	14 378	16 785	1,17
NZP	6 454	7 642	7 752	9 642	11 015	1,14
PZP	6 309	7 361	7 496	8 729	10 319	1,18
dělníci	7 225	8 663	8 552	9 539	10 916	1,14
THP	10 102	11 996	12 053	13 177	14 747	1,12

6.3. ROZBOR PŘESČASOVÉ PRÁCE

Vývoj přesčasové práce v hodinách dle kategorií

Kategorie	1998	1999	2000	2001	2002	Index 02/01
lékaři	219 368	202 899	24 409	172 602	176 193	102
farmaceuti	0	87	17 524	2	225	1 125
SZP	94 234	88 330	11 910	160 951	163 231	101
NZP	210	50	7 752	181	253	140
PZP	5 569	4 033	7 496	9 644	8 359	87
dělníci	26 860	34 026	8 552	40 006	50 017	125
THP	10 043	8 328	12 053	9 352	12 308	132

7. PÉČE O ZAMĚSTNANCE

FN Brno v roce 2002 stejně jako v předchozích letech vyvíjela aktivity směřované ke spokojenosti zaměstnanců.

7.1. TYPY PŮJČEK, PŘÍSPĚVKŮ A DALŠÍHO ČERPÁNÍ FKSP

Fakultní nemocnice Brno dle zásad pro používání FKSP poskytovala následující půjčky:

- a) na bytové účely
- b) na překlenutí tíživé finanční situace

Dále byly z FKSP hrazeny příspěvky na závodní stravování, na rekreaci, na pobyt v rekreační chatě Bělá pod Pradědem, na pracovní obuv, byly poskytnuty sociální výpomoci. Zaměstnancům byla poskytnuta možnost čerpání poukázky na vitaminové přípravky a bylo umožněno setkání s bývalými zaměstnanci FN Brno ve formě zájezdů.

7.2. PŘEHLED TVORBY A ČERPÁNÍ FKSP

Zdroje v tis. Kč

	1998	1999	2000	2001	2002
počáteční stav k 1. 1.	13 650	19 647	24 521	27 604	33 343
základní přiděl	10 657	12 358	13 269	16 255	19 026
ostatní příjmy	396	7	29	11	9
celkem zdroje	24 703	32 012	37 819	43 870	52 378

Stav FKSP k 31. 12. 2002 v tis. Kč

	1998	1999	2000	2001	2002
závodní stravování	2 139	2 373	2 886	3 302	3 678
vybavení ke zlepšení pracovního prostředí	374	150	1 707	1 354	2 651
peněžní a nepeněžní dary	746	1 738	3 647	3 999	1 840
sociální výpomoci nenávratné	30	72	111	75	44
rekreace	2 054	1 718	1 768	1 708	1 674
rekreační chata*	0	1 381	82	67	118
kultura a tělovýchova	6	78	108	72	90
příspěvky celkem	5 349	7 510	10 309	10 577	10 095

*v čerpání FKSP v roce 1999 byl zahrnut nákup rekreační chaty.

8. PERSONÁLNÍ POLITIKA

Prům. přepočtený evidenční a podíl kategorií v roce 2002

Kategorie	1998	1999	2000	2001	2002	Podíl rok 2002
lékaři	631,00	604,58	621,95	648,38	657,31	15,05%
farmaceuti	8,84	11,22	14,39	14,66	14,36	0,33%
jiní VŠ	75,51	71,57	73,72	75,69	93,57	2,14%
jiní SŠ	17,55	10,99	14,20	14,77	16,75	0,38%
SZP	2 079,70	2 073,32	2 146,55	2 197,40	2 224,26	50,93%
NZP	25,07	23,56	22,41	24,62	21,75	0,50%
PZP	477,07	479,35	481,78	199,04	509,28	11,66%
THP	350,59	355,59	372,77	381,45	389,95	8,93%
dělníci	421,24	480,80	536,19	457,03	440,47	10,08%
celkem	4 086,57	4 110,98	4 283,96	4 313,04	4 367,70	100,00%

Stupeň atestací lékařů	1998	1999	2000	2001	2002
bez atestace	14,3 %	14,4 %	11,6%	12,6%	12,04%
atestace I. stupně	27,4 %	27,7 %	29,3%	29,3%	30,16%
atestace II. stupně a nást.	58,3 %	57,9 %	59,1%	58,1%	57,80%

9. INVESTIČNÍ POLITIKA

Investiční majetek pořízený v roce 2002 ve FN Brno

Název	Kč
Pořízení nemotných investic	63 544 561
Zdravotnická a laboratorní technika	167 597 028
Stroje a přístroje provozní	57 249 353
Dopravní prostředky	544 090
Výpočetní technika	11 699 502
Inventář-vnitřní vybavení	94 367
Stavební investice	137 463 722
Ostatní samostatné movité věci a soubory	178 092
Pořízení projektové dokumentace	5 423 125
Jiný hmotný majetek-leasing	0
Celkem	443 793 843

Investiční výstavba započatá před rokem 2002 a ukončená v roce 2002 – hrazeno z vlastních zdrojů

Investiční akce	Náklady od počátku stavby
Mikrobiologické oddělení	5 406 494
Chata Bělá pod Pradědem	78 598
Transfuzní oddělení	7 167 523
Kryogenní hospodářství – vlastní zdroje	5 578 228
Celkem	18 230 773

Investiční výstavba započatá před rokem 2002 a neukončená v roce 2002 – hrazeno z dotací a vlastních zdrojů

Investiční akce	Náklady od počátku stavby
Výměna požárních uzávěrů – lůžkový trakt	4 752 216
Diagnosticko-terapeutické centrum – I. etapa	50 000 000
Diagnosticko-terapeutické centrum – vlastní zdroje	7 734 000
Angiolinka – stavební úpravy	28 461 634

Investiční výstavba započatá v roce 2002 a ukončená v roce 2002 – hrazeno z vlastních zdrojů

Investiční akce	Celková částka
Žaluzie – objekt G – PDM	1 902 989
Stavební úpravy – objekt P	68 440
Stavební úpravy v objektu LT	1 197 130
OKM – vyšetření sterilít	2 026 272
KNPT – objekt B	95 933
Příprava cytostatik – lékárna	13 243 047
Klinika dětské radiologie – stavební úpravy	233 835
Závěsné paravány	26 048
Stavební úpravy – objekt H	2 523 045
Centrální sterilizace – úpravy páry PDM	3 348 050
Rekonstrukce objektu A – PRM	904 973
Stavební úpravy objektu Z – PMDV	679 924
Šatny TO	1 516 250
Centrum hojení chronických ran	337 394
Stavební úpravy objekt CH – PMDV	2 075 515
Stavební úpravy KICH	66 410
Stavební úpravy objektu OLVaS – PMDV	2 441 826
Stavební úpravy kolektoru	78 561
Stavební úpravy objektu N	294 007
Rekonstrukce strojovny chlazení	619 500
Stavební úpravy objektu V	309 580
Celkem	33 988 729

Položení základního kamene Diagnosticko-terapeutického centra

10. ZHODNOCENÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE ZA ROK 2002

10.1. ČINNOST ODDĚLENÍ ŘÍZENÍ JAKOSTI V ROCE 2002

V průběhu roku 2002 bylo zřízeno v rámci Odboru organizace řízení FN Brno samostatné Oddělení řízení jakosti. Činnost oddělení byla zaměřena na naplnění strategického záměru vedení nemocnice, zavést do FN Brno jako celku principy řízení zaměřené na jakost produktů a poskytovaných služeb. Pro zavádění nových systémů jakosti byly vybrány vedle Transfuzního oddělení Ústavní lékárna, laboratoře OKM, OKBH, OKH, CAR a klinické útvary RHO, KNPT, KICH. V průběhu roku se do procesu zavádění systému řízení jakosti zapojily Centrální sterilizace, Tkáňová banka, separační středisko IHOK, Oddělení dětské onkologie, Centrální operační sály III., Dětské ARO. Na Transfuzním oddělení byl systém řízení jakosti podle normy ISO 9000:1994 přetransformován na požadavky revize těchto norem pod označením ISO 9000:2001. Pro usnadnění práce při tvorbě vlastní dokumentace systému řízení jakosti v útvarech vypracovalo Oddělení řízení jakosti základní řídicí dokumentaci. Dále byla připravena metodická pomůcka, která stanovuje osnovy jednotlivých dokumentů a uvádí vzory těchto dokumentů.

Oddělení řízení jakosti spolupracovalo na přípravě projektu firmy Fresenius Medical Care – zavedení systému řízení jakosti do dialyzačního střediska FN Brno. Ředitelem nemocnice byla ustavena Rada jakosti, jejímiž členy byli jmenováni zástupci vrcholového vedení nemocnice, Oddělení řízení jakosti a zástupci útvarů FN Brno, které systém řízení jakosti mají již zaveden. V průběhu roku 2002 bylo úspěšně završeno vytvoření systému řízení jakosti v Ústavní lékárně, na Oddělení klinické mikrobiologie, Centru asistované reprodukce a Oddělení klinické biochemie a hematologie. Na základě výsledků zavádění systému řízení jakosti do pilotních útvarů FN Brno byla vedením nemocnice na konci roku 2002 zpracována Strategie rozšíření procesu tvorby systému řízení jakosti i do zbývajících útvarů nemocnice. Celá tato strategická operace by měla být završena do roku 2007.

10.2. ČINNOST MEDICÍNSKÝCH PRACOVÍŠŤ V ROCE 2002

Interní kardiologická klinika (IKK)

Frekvence invazivních kardiologických terapeutických výkonů, především akutních, neustále vzrůstá (akutní srdeční infarkt, nestabilní angína pectoris). Zvládnutí nárůstu nemocných vyžadujících intervenční způsob léčby je možné podobně jako v jiných evropských zemích zavedením vyšetření tzv. nízkorizikových nemocných v semiambulantním provozu. V roce 2002 klinika zaváděla a zdokonalovala nové diagnostické a terapeutické metody, jejichž zprovoznění bylo podmíněno novými technologiemi (intrakoronární ultrazvukový přístroj, kardiostimulační léčba srdečního selhání, ablační terapie komorové tachykardie, dočasná dvoudutinová srdeční stimulace). V oblasti ošetrovatelské péče se na klinice prováděla skupinová péče s aplikací ošetrovatelského procesu. Hlavním úkolem bylo vyškolení a zapracování sester na specializovaných pracovištích za účelem zvládnutí bezproblémového zprovoznění nové laboratoře invazivní kardiologie. Přes nepřetržitý 24-hodinový provoz intervenční kardiologie docházelo k prodlužování čekacích dob nemocných s významnou angínou pectoris. Vzhledem k vytvoření nové kapacity na klinice byl v průběhu roku 2002 navýšen stav personálu, jak lékařského, tak sesterského. Zásadním krokem byla výstavba nového pracoviště invazivní a intervenční kardiologie.

Pracoviště invazivní kardiologie

Interní hematoonkologická klinika (IHOK)

Nejvýznamnější událostí bylo vytvoření Centra molekulární biologie a genové terapie. Laboratoř má 6 samostatných sekcí a zabývá se diagnostikou a výzkumem onkologických chorob, oportunních infekcí, chorob metabolických a neurodegenerativních. V průběhu roku byla zahájena celostátní studie léčby mnohočetného myelomu dle jednotného protokolu, vytvořeného na IHOK. Pokračovala mezinárodní spolupráce v oblasti transplantologie, léčby leukémií a Hodgkinovy choroby. Podařilo se dosáhnout výsledků v oblasti diagnostiky a léčby oportunních infekcí, přičemž jeden výstup byl publikován v *The Journal of Infectious Diseases*. V roce 2002 byl uveden do praxe projekt Primární týmové sestry na lůžkových odděleních a JIP IHOK. Zavedením zpřísněného ošetrovatelského přístupu v péči o žilní katetry u imunokompromitovaných nemocných se podařilo snížit procento komplikací. Byla započata práce na standardech ošetrovatelské péče o onkologicky nemocné.

V průběhu roku v rámci ukončení činnosti VÚZD našla část pracovníků zaniklého ústavu uplatnění na klinice. Ke zlepšení podmínek poskytování zdravotní péče došlo přestěhováním revmatologické ambulance do objektu Psychiatrické kliniky.

Interní gastroenterologická klinika (IGEK)

V uplynulém roce probíhala léčba a dispenzarizace nemocných s Barretovým jícnem, *Helicobacter pylori* pozitivních gastritid v rámci prevence vzniku žaludečního karcinomu. Byl vyhledáván karcinom pankreatu v terénu chronické pankreatitidy a na základě pozitivního haemokultu byly na PDM 2x týdně prováděny kolonoskopie. Díky novému C rameni byly prováděny ERCP samostatně. Klinika získala akreditace ke školení lékařských výkonů a udělování funkčních licencí. Od 1. 12. byla schválena JIP metabolické péče, hemodialýza byla rozšířena o 2 lůžka a monitory. Klinika v této oblasti usiluje o získání certifikátu ISO. V roce 2002 bylo uznáno na klinice Diabetologické centrum. Endokrinologie provádí komplexní péči o pacienty s endokrinní orbithopatií a společně buduje centrum pro diagnostiku a léčbu endokrinních tumorů GIT. Na úseku ošetrovatelské péče byla hlavním cílem motivace k jejímu zkvalitnění. Dietní sestra prováděla pravidelné pohovory s nemocnými v oblasti dietologie, vedla poradenskou činnost v oboru obezitologie. V roce 2002 byla část provozu zaměřeného na endoskopickou problematiku převedena na pracoviště dětské medicíny.

Neurologická klinika (NK)

Na podzim roku 2002 byl instalován systém magic Web pro prohlížení zobrazovací dokumentace, zatím pouze na MRI. Byly dokončeny technické a logistické přípravy na program peroperačních elektrofyziologických monitorací. Ve spolupráci s PAÚ byla zvládnuta metodika kožní biopsie (diagnostika neuropatie tenkých vláken). Ve spolupráci s RDK byla zavedena metoda dynamického myelo-CT s měřením plochy durálního vaku pro diagnostiku lumbální spinální stenózy. Na ošetrovatelském úseku byla péče zaměřena na vyšší kvalitu ošetrovatelského procesu. Pro kvalitnější polohování pacientů byly zakoupeny polohovací pomůcky. V uplynulém roce byla provedena částečná rekonstrukce iktové jednotky, v srpnu 2002 byl na kliniku implementován informační systém AMIS*H. Klinika byla dovybavena dvěma ventilátory.

Nová výdejna léků

Klinika infekčních chorob (KICH)

Klinika byla v uplynulém roce zaměřena na diagnostiku a léčbu virových hepatitid B a C a diagnostiku a léčbu neuroinfekcí včetně Lymeské borreliózy. Byly zavedeny nové molekulárně-biologické metody (PCR – k detekci HSV). Přibylly zkušenosti s diagnostikou ehrlichiozy. Problematika HIV/AIDS byla řešena v AIDS centru. Ambulance cestovní medicíny rozšířila nabídku svých služeb včetně očkování. Pokračovala dispenzarizace splenektomovaných pacientů včetně jejich očkování jako prevence OPSI syndromu. Klinika byla zapojena v rámci TropNetEurop do vyhledávání importovaných nálezů v Evropě. Na klinice proběhla implementace NIS AMIS*H, a to bez provozních potíží. Pracoviště bylo zařazeno do projektu implementace systému kvality dle ISO 9001:2000. Pracovníci kliniky se zapojili do projektu HOPE. Byl zpracován a úspěšně obhájen projekt zavádění systému řízení jakosti a akreditační standardů na KICH.

Klinika nemocí plicních a tuberkulózy (KNPT)

Pneumoonkologická péče byla soustředěna na specializované oddělení a pro tyto nemocné byla zavedena jednotná dokumentace. V oblasti bronchologie došlo k rozvinutí komplexní endobronchiální léčby. Byly dokončeny úpravy pro práci s laserem včetně zaučení personálu. S Oddělením ORL byla zajištěna nepřetržitá bronchologická služba. V ambulanci funkčního vyšetření plic byla zavedena jednotná PC síť. Byla prohloubena spolupráce s OLÚ oboru TRN. Klinika byla zařazena mezi centra určená k péči o dospělé nemocné s cystickou fibrózou plic. Bylo započato se zaváděním systému jakosti a byly vytvořeny základní řídicí dokumenty. Ve spolupráci s OHE byly řešeny případy nozokomiálních nálezů.

Dermatovenerologická klinika (DVK)

V průběhu roku bylo v rámci zlepšení péče pro pacienty s chronickými ranami zprovozněno centrum pro hojení chronických ran. Byla zkvalitněna fototerapie využíváním nového paravánového zářiče s úzkým spektrem záření 311 nm. Pro upřesnění diagnostiky cévního postižení dolních končetin byla klinika vybavena přístrojem Dopplex Rheo II. Od podzimu roku 2002 byl na klinice využíván radiokauter s příslušenstvím. V laboratoři autoimunitní diagnostiky byla zavedena nová vyšetřovací metoda stanovení protilátek LKM. Do

laboratoře byla instalována moderní digestoř. V diagnostice kožních chorob byla přínosná spolupráce s PAÚ v oblasti možnosti korelace klinického a histologického obrazu. Na úseku ošetrovatelské péče byl zkvalitněn ošetrovatelský proces. V oblasti proškolení v ošetrování chronických ran byla rozvíjena spolupráce s firmou Hartmann. Významným krokem v provozu kliniky bylo zavedení NIS AMIS*H.

Psychiatrická klinika (PK)

V průběhu roku došlo k vytvoření terapeutické skupiny, která rozvíjela ambulantní spolupráci, diagnostiku a léčbu pro nemocné s poruchami příjmu potravy. Návazně s tímto projektem byla vybudována interní ambulance pro poruchy metabolismu a výživy. Na kliniku byla zakoupen přístroj pro léčbu depresivních stavů pomocí repetitivní transkraniální magnetické stimulace. Bylo zahájeno monitorování vedlejších účinků psychofarmak, na úseku klinické psychologie byla vytvořena baterie neuropsychologických testů pro stanovení kognitivního deficitu. Na otevřeném oddělení 24 byla zavedena soustředěná ošetrovatelská péče o pacienty s poruchami příjmu potravy. Na oddělení 21 si dvě sestry doplnily psychoterapeutické vzdělání na IDVPZ. Na pracovišti byl zaveden bez potíží NIS AMIS*H.

Klinika geriatric, ošetrovatelství a praktického lékařství (KGOPL)

Zavedení systému konziliárního vyšetření specialistou kliniky před přijetím přispělo k lepšímu zhodnocení zdravotně sociální situace každého nemocného. V průběhu roku 2002 byla uvedena do provozu specializovaná geriatrická ambulance. Na úseku ošetrovatelské péče se oddělení zaměřilo na prevenci dekubitů. Při řešení aktuální situace byla provedena obnova vybavení pracoviště matracemi a dalšími ošetrovatelskými pomůckami. Klinika byla zařazena do Twinning Project EFQM.

Městské interní oddělení (MIO)

Oddělení má charakter pracoviště s neselektovaným příjmem ze spádové oblasti 110 tis. obyvatel města Brna. Oddělení využívalo specializovaných ambulancí interních klinik. Výrazným rysem uplynulého roku byl stoupající podíl nemocných vysokého věku s delší hospitalizací a vyšší mortalitou. Příjmy nemocných k hospitalizaci byly obvykle bez objednání. Na oddělení byla zakoupen nový EKG přístroj. Oddělení se stalo výukovým centrem pro poskytování ošetrovatelské péče pro všechny typy škol. Po celý rok byla věnována velká péče prevenci dekubitů u těžce nemocných ležících. Vzhledem k nízkému počtu lékařů bylo mimořádně obtížné zajištění ÚPS. Z pohledu SZP se podařilo stav pracovníků stabilizovat.

Oddělení funkčního vyšetření (OFV)

Oddělení funkčního vyšetření provádělo neinvazivní diagnostiku srdce a cév za použití nejmodernějších metod. Tato se rozšířila o spiroergometrické vyšetření především u nemocných zařazených do dvouměsíčního rehabilitačního programu. V srpnu 2002 byla otevřena ambulance sportovní medicíny. Klienty ambulance byli především vrcholoví sportovci. Dále v této ambulanci byla prováděna preventivní vyšetření u sportovců samoplátců.

Oddělení klinické onkologie (OKO)

Oddělení zajišťovalo léčbu a dispenzarizaci nemocných s nádory prsu, zažívacího traktu, urogenitálních nádorů a nádorů hlavy a krku. V indikovaných případech byla léčba nemocných řešena cestou onkologické indikační komise (onkolog, radiolog, chirurg); celkově pracovaly 2 indikační komise (mamární a gastrointestinální). V rámci komise gastrointestinální byly řešeny léčebné postupy u dalších onkologických onemocnění s metastatickým postižením jater. Oddělení se specializovalo na regionální terapii ve spolupráci s Radiologickou a Chirurgickou klinikou. Byla provedena stavební úprava lůžkové části oddělení ambulantního stacionáře pro aplikaci ambulantní chemoterapie. Systém kvality byl zajišťován používáním standardních léčebných a diagnostických protokolů. V průběhu roku proběhla rekonstrukce oddělení a s ní spojená výstavba pracoviště pro centrální ředění cytostatik. Rozšíření prostoru pro aplikace chemoterapie pomohlo plynulému chodu stacionáře a současně zpříjemnění interiéru. Lékaři se aktivně podíleli na zajištění pohotovostních služeb Městského interního oddělení. Významným předělem bylo zavedení NIS AMIS*H.

Centrální příprava cytostatik

Léčebna pro dlouhodobě nemocné (LDN)

V roce 2002 došlo ke zlepšení spolupráce s ostatními klinikami a odděleními nemocnice. Léčebna byla zařazena do Twinningového projektu sebehodnocení, který organizuje Evropská Unie. V rámci zvyšování kvality ošetrova-

telské péče byla postupně zaváděna a zkvalitňována sesterská dokumentace. V LDN se zaměřili na hojení chronických ran novými ošetrovatelskými postupy. Pro zlepšení kvality ošetrovatelské péče na oddělení paliativní medicíny probíhaly pravidelné semináře pod vedením MUDr. Ondřeje Slámy. Od začátku roku 2002 je využíván pro chod léčebny NIS AMIS*H. Léčebna se podílí na předatestační přípravě lékařů FN Brno.

Oddělení léčby bolesti a Oddělení domácí péče (OLB a ODP)

V rámci implantací neuromodulačních systémů byla zavedena léčba bolesti u těžkých případů spasticity. Oddělení bylo zařazeno Ministerstvem zdravotnictví jako jedno ze šesti specializovaných center, která pracovala na území ČR. Na úseku ošetrovatelské péče kromě standardních výkonů (např. aplikace léků, péče o kanyly, katetry a stomie, odběr biologického materiálu) nabízí specifické ošetrovatelské postupy týkající se především pacientů v paliativní péči. Jednalo se např. o spinální aplikaci analgetik lineárním dávkovačem, parenterální hydrataci hypodermoklýzou, oxygenoterapii v domácím prostředí atd. Činnost centra paliativní medicíny odborně zaštil MUDr. Ondřej Sláma.

Sexuologické oddělení (SO)

V roce 2002 poskytovalo Sexuologické oddělení svým klientům standardní péči. V závěru roku došlo k organizační změně převedení ambulantních ochranných léčeb do FN u sv. Anny. Na oddělení nebyly v uplynulém roce zavedeny žádné nové metody. Nepodařilo se získat nové perspektivní pracovníky, kteří by nahradili lékařky v důchodovém věku.

Chirurgická klinika (CHK)

Na klinice došlo k rozšíření spektra operativy v traumatologii – krvavé repozice a osteosyntézy patní kosti, rekonstrukční operace pro následky úrazů v oblasti zápěstí a ruky. Byly zahájeny operace za pomoci harmonického skalpelu. Došlo k rozšíření spektra krátkodobé operativy. Otevřením stanice D a zřízením ošetřoven na stanicích se zlepšila diferencovaná péče o pacienty. Hlavním cílem v oblasti ošetrovatelské péče bylo zkvalitnění ošetrovatelského procesu s ohledem na individuální potřeby nemocných. U pacientů se zavedenou stomií bylo započato s užíváním stomického postoperačního sterilního setu. Z hlediska organizace provozu připomínáme otevření stanice D pro pacienty s cévním onemocněním a dále změnu spektra pacientů na stanici C, kde je prováděna krátkodobá chirurgie a traumatologie. Problémem je nedostatečná průchodnost JIP, její nedostatečná kapacita a technický stav poplatný původnímu určení jako lůžka standardní.

Nově rekonstruované operační sály

Neurochirurgická klinika (NCHK)

V roce 2002 byla uvedena do provozu mozková endoskopie. Poprvé byla provedena mikrovaskulární dekomprese při neuralgiích hlavových nervů. V listopadu proběhl II. sjezd Středoevropské neurochirurgické společnosti, který měl vysokou odbornou úroveň. V oblasti organizační a řídicí bylo zavedeno centrální uložení tiskopisů a rozřídění pomůcek do účelových boxů. Z nadačního fondu byla klinika vybavena PC. Z 90% byly využívány pomůcky na jedno použití. Klinika byla dovybavena kapnometry a modulem na měření neinvazivního tlaku. Ve spolupráci s Radiologickou klinikou bylo dořešeno provádění coilingu mozkových aneurysmat.

Ortopedická klinika (OrtK)

Na klinice byly zavedeny nové operační výkony – umělé náhrady meziobratlových plotének, funkční stabilizace páteře systémem umělých vazů, balonková vertebroplastika u patologických zlomenin páteře při osteoporóze, nový způsob plastiky zkřížených vazů kolenního kloubu a artroskopické výkony na hlezenním kloubu. Klinika uspořádala mezinárodní kongres Spondylochirurgie. V lednu 2002 došlo k reprofilizaci odd. 5A a jeho převodu na Chirurgickou kliniku. V oblasti systému kvality byl racionalizován lůžkový fond kliniky včetně redukce personálu o 1 lékaře a 8 SZP. Problémem kliniky bylo to, že nebyla zasíťována a nebyl zde doposud instalován AMIS*H.

Oční klinika (OK)

Zavedla jako první pracoviště na Moravě léčbu věkem podmíněné makulární degenerace přípravkem Visudyne. Při rozhodování o této léčbě byly využity možnosti nového přístroje OCT. U diagnostiky primárního glaukomu a oční hypertenze byla zavedena pachymetrie. K základním metodám se zařadilo použití endoteliálního mikroskopu. V rohovkové poradně byl zaveden při léčbě rizikových rohovkových transplantací přípravek Mykofenolát Mofetyl.

V rámci ambulantní činnosti se zlepšením organizace práce podařilo zkrátit čekací dobu nemocných na ošetření, byla zavedena tzv. operační sestra. Tímto opatřením došlo ke zkvalitnění péče o nemocné a lepšímu přenosu informací.

Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie (KÚČOCH)

Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie zajišťovala chirurgické ošetření poranění v orofaciální oblasti, onkologických onemocnění i operace s vrozenými nebo získanými anomáliemi obličejového skeletu. Klinika se zabývala preprotetickou chirurgií. V ambulantním provozu převažovaly výkony dentoalveolární chirurgie a dentální implantologie. V roce 2002 zahájila činnost kloubní poradna pro vyšetření a diagnostiku onemocnění čelistního kloubu. Je rozvíjena spolupráce s IHOK při léčbě onkologicky nemocných. Detašované stomatologické pracoviště zajišťovalo základní stomatologickou péči pro zaměstnance FN Brno. Po zavedení NIS AMIS se urychlilo odbavování pacientů v evidenci a došlo k propojení celého ambulantního provozu, což se projeвило v dokonalejší informovanosti ošetřovaných pacientů. Podařilo se zajistit vzájemnou zastupitelnost SZP. Byl zprovozněn druhý operační zákrový sálek. Tento krok vedl ke zkrácení objednacích dob a tím i ke zkrácení doby hospitalizace.

Urologická klinika (UK)

Klinika se specializovala na problematiku léčby karcinomu prostaty, byla vytvořena pracovní skupina, která se zabývala problematikou povrchových nádorů močového měchýře. Klinika se specializovala na komplexní léčbu urolitiázy s využitím všech metod méně invazivní léčby litiázy. Pracoviště prohlubovalo diagnostické postupy a léčebné postupy u infertilních mužů a neplodných párů. Společně s RDK proběhla spolupráce na tématech diagnostika stenózy pelviuretrální junkce ledviny a detekce křížících cév jako příčina subrenální obstrukce a s následnou hydronefrózou. Dále byla rozvíjena spolupráce na virtuální diagnostické endoskopii horních a dolních cest močových a 3D rekonstrukce obrazu s pomocí spirálního CT. V roce 2002 se pracoviště zaměřilo na zkvalitnění ošetrovatelské péče o inkontinentní nemocné. Pro lepší informovanost nemocných připravily sestry mapy informací pro nemocné. V průběhu roku došlo k výraznému navýšení počtu operačních výkonů.

Klinika popálenin a rekonstrukční chirurgie (KPRCH)

Klinika se v uplynulém roce mimo zajišťování komplexní péče o popálené zabývala problematikou kožních náhrad u rozsáhlých a hlubokých popálenin. Na dětském oddělení byl prosazován trend komplexní péče o popálené děti. Na oddělení rekonstrukční chirurgie proběhla práce na programu chirurgie ruky. V mikrochirurgii kromě rekonstrukcí posttraumatických byl řešen i grant cévních náhrad a lalokových plastik u kritických ischemií dolních končetin. Rozvíjela se spolupráce s ORL a KÚČOCH při léčbě rozsáhlých tumorů v obličeji. Tak jako v minulých letech byla věnována pozornost chirurgickému řešení dekubitů zejména u plegických pacientů. Klinika se zapojila do péče o transsexuální pacienty Psychiatrické kliniky. Ošetrovatelský proces byl ve středu zájmu, byl průběžně zdokonalován a zkvalitňován. Klinika se podílela na vytváření edukační videokazety pro paraplegiky. Pro zlepšení psychického stavu pacientů s úrazy hlavy vylepšily sestry úpravu obvazů tak, aby mohl pacient komunikovat alespoň pomocí očí. Na standardním oddělení byla vybudována převazovna, čímž se zlepšila hygienická kvalita prováděných činností a snížilo se riziko přenosu MRS.

Anesteziologicko-resuscitační oddělení PMDV (ARO I.)

Spektrum pacientů a diagnóz bylo podobné jako v roce 2001. Byly zavedeny nové metody a vyšetření v souladu s celoevropským trendem. Na úseku ošetrovatelské péče věnovalo oddělení pozornost především zlepšení ošetrovatelské dokumentace. Byl připraven nový formulář, který pomohl ke zlepšení zhodnocení stavu pacienta a předávání informací. Došlo ke stabilizaci personálu.

Nové endoskopické pracoviště IGEK v DN

Oddělení ORL

V medicínské oblasti nedošlo k výrazným změnám oproti roku 2001. Prioritně jako jediné pracoviště na území ČR řešilo oddělení stenózující onemocnění dýchacích a částečně i polykacích cest. Společně s neurochirurgy se oddělení podílelo na operacích hypofýzy transnazální cestou. Na standardní úrovni byla realizována péče o onkologicky nemocné v návaznosti na spolupráci s MOÚ. Za významné pozitivum je možné považovat zavedení operace štítné žlázy technikou preparace šetřící zvrtný nerv. Spokojenost pacientů a minimální výskyt nozokomiální problematiky

svědčí o kvalitní ošetrovatelské péči. Koncem roku byly na celém oddělení zaváděny nové PC programy (Navision Attain, NIS AMIS). Činnost oddělení byla ovlivňována haváriemi speciálního technologického vybavení, které vyplývalo ze stárí přístrojů.

Rehabilitační oddělení (RHO)

Oddělení se zaměřovalo na minimalizaci přímých důsledků zdrav. postižení prováděním co nejucelenější rehabilitace. Pokračovala tvorba centra rehabilitace. Na oddělení byli léčeni nejen pacienti přeložení z klinik FN Brno, ale také komplikované stavy z celého regionu Moravy. Ve spolupráci s Oddělením léčby bolesti byl rozvinut systém aplikace tlakových kaudálních bloků s kortikoidy, na oddělení bylo pokračováno v léčbě inkontinencí přístrojem MIO 420. Byly zprovozněny odborné ambulance pro rehabilitaci hemofiliků a pacientů s mucoviscidosou. Na úseku fyzioterapie postupovalo zasífování ambulancí. Fyzioterapeutky se aktivně zúčastňovaly odborných sjezdů a kongresů. Na lůžkovém oddělení byla zavedena komplexní skupinová ošetrovatelská péče. Pokračovalo zavádění systému řízení jakosti ISO 9001:2000. Zlepšil se systém vykazování výkonů fyzioterapeutických pracovníků.

Nová komunikační věž v Porodnici na Obilním trhu

Centrální operační sály PMDV (COS I.)

V uplynulém roce došlo ke zvýšení počtu odoperovaných pacientů na 1 operační sál, počtu operačních výkonů a využití operačních sálů. V činnosti COS došlo k rozšíření miniinvazivních operačních technik jednodenní a krátkodobé chirurgie a mikrochirurgických výkonů. Při snížení prostojů mezi operacemi bude nutné této problematice věnovat mimořádnou pozornost i v roce 2003. Na COS I se SZP podíleli aktivně na zavedení NIS AMIS. Došlo k zasífování COS. Další významnou činností bylo odzkoušení nového typu rouškování při operačních výkonech. Významnou částí činností pracovníků operačních sálů bylo zajištění a aktivní účast na semináři k 10. výročí zahájení činnosti COS. Ve druhé polovině roku se výrazně rozšířila spolupráce a tým i vzájemná zastupitelnost s COS III.

Gynekologicko–porodnická klinika (GPK)

Klinika byla regionálním Perinatologickým centrem, zajišťujícím třístupňovou péči těhotným, rodičkám i novorozencům. Dlouhodobý trend zvyšování podílu těhotenských patologií koncentrovaných z jižní Moravy pokračoval i v roce 2002. Ve srovnání s rokem 2001 odvedla klinika o 11% porodů více, přičemž každý 8. porod byl předčasný. Zavedením nových technologií se zlepšila diagnostika intrauterinní tísne plodu a léčba těhotenských patologií, což umožnilo léčení v souladu s nejnovějšími světovými trendy. Snaha o snížení porodnických patologií vedla k rozvoji nových metod indukce porodu. V reprodukční gynekologii ke klasickým endoskopickým operacím přibýly nové techniky korekcí vrozených vývojových vad ženského genitálu. Stoupl počet operačních výkonů, využívajících minimálně invazivních technik. Byly zavedeny nové operační postupy léčby močové inkontinence. Dále se rozšířila ambulantní a lůžková péče o děti a dospívající dívky. V indukci ovulace i v léčbě endometriozy byla využita farmaka monitorování stimulovaných cyklů, úspěšně se rozvíjel program dárcovství oocytů a embryí i dárcovství spermatu s následnou kryokonzervací. Rozšířením aktivit v centru onkologické prevence byl vyšší záchyt gynekologických a senologických malignit. Tomu odpovídal zvýšený počet radikálních onkogynekologických operací. Vedle diagnostické a léčebné péče měla nezastupitelné místo v zajištění komplexní péče o pacientky ošetrovatelská péče. Nespočívala pouze v péči o hospitalizované pacientky, ale i v realizaci předporodní přípravy, realizaci kurzů o správném kojení a v poradenské službě. GPK se podílela na vědeckovýzkumné činnosti 4 granty IGA MZ ČR, 1 grantem IGF a byla spoluřešitelem VZ FN Brno. V uplynulém roce se v rámci implementace systému jakosti podařilo certifikovat Centrum asistované reprodukce dle ISO 9001:2000. Klinika obdržela „Certificate of Excelency“ udělený Unii evropských medicínských specialistů a Evropskou kolejí gynekologů a porodníků. Klinika tak splňuje požadavky na vedení postgraduálního vzdělávání lékařů zemí Evropské unie. Akreditaci prošel onkogynekologický úsek kliniky s konstatováním, že pracoviště v plném rozsahu splňuje všechna kvalitativní i kvantitativní kritéria v oblasti onkogynekologie. Na klinice byl zaveden NIS AMIS*H.

Neonatologické oddělení (NO)

Neonatologické oddělení bylo součástí Perinatologického centra FN Brno. Počtem porozených novorozenců, koncentrací prematurity a transportem in utero bylo největším centrem v ČR. V roce 2002 zajistilo oddělení

pěči o 5 414 živě narozených dětí, z tohoto počtu bylo 492 novorozenců s nízkou porodní hmotností. Neonatologická ambulance garantovala následnou péči o rizikové novorozence. V uplynulém roce bylo v ambulanci ošetřeno 1 649 novorozenců. Většinu patientského spektra JIRPN představovaly děti s porodní hmotností do 1 500 gramů. Na oddělení byly zavedeny nové léčebné postupy (psychometrické ověření a národní standardizace metody Bayleyové, bylo využito stanovení hodnot prokalcitoninu jako markeru pro diagnostiku septických komplikací, dále byly zavedeny metody ventilačního zajištění novorozenců s extrémně nízkou porodní hmotností systémem INSURE). Na oddělení byl zaveden nový UTZ přístroj, resuscitační lůžková jednotka, 3 inkubátory, 4 infúzní pumpy, 3 monitory vitálních funkcí a PC. Na oddělení byla věnována pozornost auditům dodržování standardních ošetrovatelských postupů. Byly provedeny úpravy v mléčné kuchyni v souvislosti s naplněním vyhlášky 107/2001 Sb. Na Neonatologickém oddělení byl zaveden NIS AMIS*H. V průběhu roku Neonatologické oddělení ze dvou prostorově oddělených pracovišť vytvořilo jeden medicínsky účinný, provozně kompaktní celek.

Anesteziologicko–resuscitační oddělení PRM (II. ARO)

II. ARO zajišťovalo anesteziologickou činnost a intenzivní resuscitační péči pro pacientky GPK. Porodní analgezie se stala standardním výkonem v indikovaných případech a ze strany rodiček byla často vyžadována. V anesteziologické a resuscitační činnosti byly zavedeny nové léčebné postupy, které zkvalitnily péči o pacientky. V péči o pacientky, hospitalizované na II. ARO probíhala úzká spolupráce s gynekology, chirurgy a internisty. Samotné pracoviště bylo dovybaveno novým anesteziologickým přístrojem, který umožňuje LOW–FLOW anestezii.

Mamologické oddělení (MAM)

Mamologické oddělení poskytovalo komplexní diagnostiku patologií mléčné žlázy s využitím mamografických a UTZ vyšetření, dále cílenými odběry z mléčné žlázy a dalšími superkonsiliárními službami. V průběhu roku se pracoviště zapojilo do mamografického screeningu karcinomu mléčné žlázy. Pro zvýšení odborné úrovně diagnostiky došlo k výměně mamografu za plně digitální přístroj. Tato rozsáhlá investice posouvá toto pracoviště na jedno z nejlépe vybavených v ČR.

Nová kryobanka

Radiologická klinika (RDK)

Z nově zavedených diagnostických a léčebných metod je možné upozornit na provádění coilingu mozkových aneurysmat a zavedení termoablace u tumorů ledvin a plic. Radiologická klinika byla vybavena novým ultrazvukovým přístrojem k peroperační sonografii a v rámci legislativních opatření vyplývajících z Atomového zákona byly pořízeny čtyři skiografické přístroje. Od ledna 2002 bylo zprovozněno mamografické pracoviště v nově zrekonstruovaných prostorách. Klinika intenzivně pokračovala na programu digitalizace obrazu a jeho archivace. Konceptně je řešen problém redukce vizit na jednotlivých klinikách za účasti radiologa. Na všech úsecích kliniky byly provedeny změny v organizaci práce s cílem zlepšit poskytované služby. Prvořadé bylo řešení zkrácení čekací doby, a to jak cestou rychlého vyšetření, tak vydání výsledků. Po celý rok probíhaly na pracovištích odborné stáže pro studenty lékařských škol a IDV PZ. Klinika se zúčastnila v rámci Project Hope proškolení vybraných pracovníků a obhájila závěrečný projekt „Zefektivnění organizace práce jako předpoklad úspěšné komunikace“. Přestěhováním ultrazvukového pracoviště do pavilonu Z se velmi zlepšily podmínky pro personál kliniky a především pak pro nemocné. V závěru roku byla dokončena příprava nového pracoviště denzitometrie včetně zaškolení personálu kliniky.

Oddělení klinické biochemie a hematologie (OKBH)

Na OKBH PRM byl zaveden LIS/INFOLAB. Byl dokončen projekt centralizace a konsolidace KB ve FN Brno. Byly vytvořeny podmínky pro zavedení pozitivní identifikace biologického materiálu čárovými kódy u on-line propojených analyzátorů. Všechny nálezy vydávané OKBH tak automaticky přecházejí v elektronické podobě do databází Lotus Notes a NIS AMIS. Byly vytvořeny podmínky pro zavedení oboustranné elektronické komunikace. Nové metody: přímé stanovení LDL – cholesterolu, karbohydrátdeficitní transferin, prokalcitonin. Nasazení nového analyzátoru umožnilo kvalitně stanovovat velmi nízké koncentrace specifických bílkovin v likvoru. Pro rutinní využití byla připravena metoda stanovení organických kyselin pro diagnostiku vrozených metabolických vad. Byl instalován monitorovací systém pro sledování teplot v mrazicích zařízeních. Na konci roku 2002 byl uveden do provozu nový atomový absorpční spektrofotometr a nový hematologický

analyzátor. Pracoviště zajišťovalo novorozenecký screening, hyperfenylalaninémie a laboratorní péči o hyperfenylketonuriky. Oddělení bylo certifikováno dle ISO 9001:2000.

Oddělení klinické hematologie (OKH)

Koncepčně byla dokončena profilizace oddělení jak co do spektra vyšetření, tak i do klinického zaměření. Na PDM se rozvinula spolupráce s Oddělením dětské onkologie, byl získán automatický koagulační analyzátor a agregometry. V rámci morfologické diagnostiky byla prováděna vyšetření destiček pomocí CD 61. Byla zajištěna možnost morfologické diagnostiky myelomu. Úsek molekulární biologie zajistil vyšetření trombofilních bodových mutací a započal s prováděním vyšetření mutace genu HFE k detekci primární hemochromatózy. Laboratoř experimentální hematologie pokračovala v řešení výzkumných záměrů a sedmi grantů. Kolektiv autorů OKH obdržel cenu za monografii Hematologie I. Na oddělení probíhala výuka pro LF MU a SZŠ. Oddělení zahájilo intenzivní přípravu pro získání ISO 9001:2000.

Oddělení klinické mikrobiologie (OKM)

Oddělení pokračovalo v rozšiřování spektra vyšetření PCR. Úsek sérologie zaznamenal nárůst počtu vyšetření o 22% (borrelie, chlamydie, respirační a herpetické viry). Bakteriologický úsek rozšířil rychlé diagnostické metody (latexová aglutinace). Z nových vyšetření bylo zavedeno vyšetření na legionely, IF a průkaz Ag v moči. Dále byla rozšířena diagnostika o dermatofyty. U cystické fibrózy byla zavedena selektivní půda na Burkholderii cepacii. Součástí činnosti bylo sledování nozokomiálních nákaz a jejich hlášení na Oddělení hygieny a epidemiologie. Byly zavedeny vyhledávací metody na detekci MRSA, VRE a ESBL u gramnegativních bakterií. Na podkladě bakteriologických vyšetření poskytovalo antibiotické středisko konzultace a provádělo specializovaná vyšetření detekce rezistence. Pokračovala spolupráce s NRL na sledování rezistence u respiračních infekcí. Oddělení spolupracovalo na evropské studii monitorování rezistence EARSS. Pracoviště zajišťovalo odbornou přípravu v oboru zdravotní laborant. V únoru 2002 zahájila činnost laboratoř kontroly kvality OKM, následovalo otevření nových prostor sérologie, provoz zahájila laboratoř sterilít a umývárna sérologie. Při práci prováděné v čistých prostorách stupně čistoty A na pozadí čistoty C se vstupním filtrem a přetlakovou klimatizací bylo minimalizováno riziko náhodné kontaminace. Byla završena dvouletá stavební rekonstrukce pracoviště. Oddělení bylo certifikováno podle ISO 9001.

Transfuzní oddělení a krevní banka (TO a KB)

V roce 2002 prodělalo Transfuzní oddělení zásadní změnu. V měsíci dubnu bylo zprovozněno nové Transfuzní oddělení v prostorách pracoviště medicíny dospělého věku v Bohunicích. Jako rutinní součást TO a KB pracovalo v průběhu celého roku 2002 odběrové středisko Třebíč. Jedná se o první realizované on-line napojení odběrového střediska v ČR v reálném čase na zpracovatelské centrum. V průběhu roku byla zahájena výroba kryoproteinu a promytých erytrocytů v souladu s podmínkami správné výrobní praxe. V průběhu roku byl upřesněn postup při objednávání a expedici transfuzních přípravků a krevních derivátů. Byl prováděn dotazníkový průzkum spokojenosti dárců krve. V průběhu roku 2002 se uskutečnila recertifikace dle ISO 9001 a proběhl povinný audit SÚKL. Primářka MUDr. Eva Slavíčková s kolektivem autorů z FN Brno zpracovala Návrh koncepce organizace transfuzní služby v ČR.

Transfuzní oddělení

Oddělení lékařské genetiky (OLG)

Genetická ambulance poskytovala genetické poradenství pro pacienty z JM kraje. Úzce spolupracovala s Centrem asistované reprodukce GPK. Rovněž se specializovala na genetické poradenství pro pacienty s onkologickým onemocněním. V laboratoři postnatální cytogenetické diagnostiky pokračovalo vyšetření nemocných především s hematologickými malignitami. V laboratoři cytogenetické byla instalována nová technologie pro spektrální karyotypování. Byla rozvíjena metodika komparativní genomické hybridizace. Laboratoř pokračovala ve vyšetření pacientů s podezřením na mikrodeleční syndromy. Ve spolupráci s GPK se rozvíjela prenatální diagnostika nejčastějších aneuploidií. Onkocytogenetická laboratoř se podílela na řešení výzkumného záměru a dvou grantů. Molekulární diagnostika byla rozšířena o analýzu genů, jejichž testování se v žádné laboratoři v ČR neprovádí (např. gen NF2, KCNE 1, RYRa, GJB2). Byla zavedena první aplikace PGD na detekci mutace u CF. Byla zavedena řada nových metod (např. fragmentační analýza v nepřímé DNA diagnostice, PCR analýza jedné buňky a další). V rámci výzkumného záměru byly mimo jiné zavedeny diagnostiky onkologických onemocnění (diagnostika neuroblastomu, synoviálního sarkomu, leukémií). Laboratoř se podílela na řešení grantů IGA (maligní hypertermie, problematika syndromu LQT). Oddělení spolupracovalo s Přírodovědeckou fakultou MU, Interní kardiologickou klinikou, byla zajištěna výuka studentů LF MU a PŘF MU. OLG zajišťovalo doškolování pro laboranty a sestry.

Patologicko–anatomický ústav (PAÚ)

V roce 2002 se ukázalo spojení PAÚ s bioptickými stanicemi v jeden celek jako opodstatněné a plně funkční. Ústav disponoval všemi moderními metodami histopatologické diagnostiky, zajišťoval konzultační činnost v bioptické diagnostice, prováděl výuku mediků, byl zapojen do grantových projektů a do výzkumného záměru MZ. V roce 2002 bylo zakoupeno toto vybavení: 2 diagnostické konzultační mikroskopy, imunostainer, cyto-spin, laminární box, hlubokomrazicí skříň, centrifuga a kompletizační přístroje pro dovybavení molekulární patologie, destilační přístroj pro tkáňové kultury, přístroj pro popisování kazet, potřebná PC, dovybavení mikroskopů digitálními kamerami. Do rutinního provozu byly zavedeny nové metody molekulární patologie. Byl rozšířen panel protilátek v imunohistologii pro onkologickou problematiku. Kontrola kvality probíhala standardně metodou druhého čtení a konzultací, opakovaným hodnocením náhodně vybraných vzorků. Zavedením potrubní pošty byl zlepšen provoz příjmové laboratoře. Bylo provedeno proškolení laborantek v operačních biopsiích. Bylo zavedeno přímé popisování makropopisů biopsií do počítače. Na bioptickou stanici na PDM byl dodán autotechnikon. Byla zavedena oboustranná komunikace v NIS AMIS s klinickými odděleními. Byly zahájeny přípravy k certifikaci podle ISO 9001.

Tkáňová banka (TB)

Tkáňová banka byla jediným zařízením na Moravě, které se zabývalo odběrem, zpracováním, kontrolou kvality a bezpečným uložením tkáňových a buněčných transplantátů. Byl zde zahájen provoz oční banky. Ve spolupráci s TO, OKM a IHOK byla řešena problematika zavedení nového systému evidence kryobanky, který splňuje podmínky Transplantačního zákona. Dne 29. 10. 2002 byla v rámci konference „Pokroky v tkáňovém bankovníctví“ pod záštitou Evropské Asociace TB otevřena nová kryobanka. Na pracovišti byla zajišťována výuka studentů z oboru zdravotní laborant a pro absolventy PSS. Velká pozornost byla věnována práci odběrového týmu a zajištění správné výrobní praxe. V bance se po celý rok řešila nevyrovnaná hospodářská bilance.

Oddělení nukleární medicíny (ONM)

V roce 2002 zavedlo vyšetření pomocí DAT Scanu, které je významným přínosem pro diferenciální diagnostiku Parkinsonovy nemoci. Byla zavedena nová vyšetřovací technika nádorů nadledvinek pomocí I 131 metyl–norcholesterolu. V prosinci byla nainstalována nová dvouhlavá SPECT gamakamera. Vzhledem k nově zavedeným metodikám byly pro pracovníky zpracovány postupy týkající se premedikace a ošetrovatelské péče v průběhu vyšetření. Oddělení zajišťovalo vyšetření i pro malé děti. Tato vyšetření byla realizována ve spolupráci s ARO na základě požadavku ošetroujícího lékaře při řízené anestezii. Na oddělení byly kromě nové SPECT gamakamery dále využívány dvě plenární a dvě SPECT gamakamery. Oddělení splňuje kritéria pro pracoviště první kategorie v ČR. V závěru roku byla provedena kompletní rekonstrukce prostor po bývalých RIA laboratořích pro účely zřízení další vyšetřovny.

Centrální sterilizace (CS)

Zajistila plně komplexní servis pro potřeby FN Brno v oblasti mytí, dezinfekce, sterilizace a přípravy zdravotnického materiálu, kompletní hygienickou a funkční údržbu lůžkového fondu. Část služeb poskytovala i externím klientům. Na pracovištích Centrální sterilizace PDM byla zavedena nová technologie v podobě výměníku pára–pára a úpravna vody pro zajištění kvalitního sterilizačního média. Na PMDV byla realizována úzká spolupráce s

Centrální sterilizace

prádelnou týkající se nového systému operačního prádla z mikrovlákn. Došlo k částečné renovaci instrumentária. Bylo započato s pravidelným zajišťováním radiační sterilizace. K 1. 7. 2002 došlo ke sloučení tří pracovišť do jednoho celku. Byla sjednocena dokumentace kontrolního systému sterilizace a provozní dokumentace týkající se provozu Centrální sterilizace ve FN Brno.

Oddělení radiační onkologie (ORO)

Oddělení v průběhu roku zabezpečilo veškeré požadavky na zajištění radioterapie jak v zevním ozařování pacientek na radiokobaltovém ozařovači, tak v HDR brachyterapii, která byla od ledna do konce dubna prováděna i pro MOÚ. Významnou a náročnou akcí bylo provedení výměny radiokobaltového zdroje a instalace zařízení umožňující zvýšení přesnosti nastavení ozařovacího pole. Kontrola SÚJB konstatovala, že technologické vybavení oddělení je plně způsobilé k péči o onkologicky nemocné do konce roku 2005. Potřebnost oddělení se potvrdila při problémech s dostupností radioterapeutické péče jak na území města Brna, tak při výpadku činnosti radioterapeutických pracovišť v Plzni a v Českých Budějovicích.

Oddělení hygieny a epidemiologie (OHE)

V oblasti preventivních epidemiologických opatření splnilo OHE priority stanovené pro rok 2002 (implementace nové legislativy do interních provozních předpisů FN Brno, zpracování seznamu rizikových pracovišť). Pracovníci oddělení prováděli konzultace při vytváření nových hygienicko-epidemiologických řádů na pracovištích. Byly aktualizovány směrnice pro nakládání s odpady a směrnice pro provoz vzduchotechniky. Byl navržen monitorovací systém výskytu infekcí. OHE zavedlo systém epidemiologicky kritických bodů ve stravovacím procesu s cílem uplatnit postupně HACCP v nemocničním stravování. OHE organizuje a zaštiťuje činnost komise pro nozokomiální nákazy a úrazové komise. Dále se OHE podílelo na práci prádelenské, stravovací komise a komise pro vytváření ošetrovatelských standardů. Průběžně byla realizována represivní epidemiologická opatření. Za rok 2002 bylo hlášeno 82 případů salmonelóz, 71 případů kampylobakterióz, 12 případů MRSA, 3 případy TBC, 129 případů scabies a ojediněle případy varicelly, yersinií a clostridií.

Rekonstruované nádvoří Dětské nemocnice

nových vyšetřovacích metod (např. postkontrastní dynamické MR studie, MR urografie, Haste MR, intraspinální embolizace cévních malformací, léčba cévních malformací a hemangiomů). Byl zvýšen podíl CT a MR vyšetření dospělých pacientů i AG spinálních cévních malformací. Recipročně bylo zajištěno provádění akutních CT vyšetření z RDK v Bohunicích při poruše CT přístroje. Od 1. 10. 2002 bylo ke Klinice dětské radiologie přičleněno mamografické pracoviště PRM. Lékaři KDR publikovali sedm prací v odborných časopisech, devět prací ve sbornících, byli autory jednoho učebnicového textu. Mamodiagnostické pracoviště získalo akreditace pro preventivní vyšetření. Implementací systému RIS – PACS a NIS AMIS*H došlo ke změně archivace písemných i obrazových dat pacientů, k urychlení diagnosticko-terapeutického procesu. Digitální radiografie zvýšila obrazovou kvalitu, snížila dávky záření pro nemocné a plošně vedla ke zvýšení odborných schopností lékařů klinických oborů.

I. dětská interní klinika (I. DIK)

Na klinice byly v uplynulém roce zavedeny nové diagnostické a léčebné metody u dětí s vrozenými poruchami metabolismu, hyperlipoproteinémie. Byla vypracována metodika hodnocení pitného režimu u dětí ve zdraví i nemoci, monitorování glykemií u nemocných léčených CSII, bylo zavedeno dvousvodné měření při pHmetrii. Klinika byla vybavena novým spirometrem. Lipidová ambulance převzala péči o pacienty z bývalého Výzkumného ústavu zdraví dítěte. Z tohoto ústavu převzala dále ambulanci pro vrozené vady metabolismu včetně centra pro oligopeptidickou dietu. V průběhu roku byla provedena úprava oddělení 67 za sponzorského příspěví Nadace Archy Chantal. V průběhu roku došlo k dovybavení kliniky přístroji a pomůckami podle schválených strategických operací.

II. dětská klinika (II. DK)

Na klinice byly realizovány nové diagnostické a léčebné postupy, při podávání kortikoidů u novorozenců s bronchopulmonální dysplazií byl vypracován standard farmakoterapie život ohrožující plicní hypertenze, byl zaveden standard léčebného postupu u dětí s nefrotickým syndromem a další. Připomínáme realizaci strategické operace Holterovo monitorování EKG, dále zkvalitnění vyšetřování poruch srdečního rytmu zakoupením nového diagnostického stimulátoru. Ke zkvalitnění péče o dialyzované pacienty přispěl nový dialy-

Klinika dětské radiologie (KDR)

V roce 2002 byla na klinice zavedena digitální radiografie, systém RIS – PACS s úplným přechodem na bezfilmový skiografický provoz s okamžitým on-line přístupem klinických pracovišť k obrazové dokumentaci. Bylo zajištěno připojení RDK, IHOK, IGEK, NK a GPK, PAÚ do obrazového archivačního serveru FN Brno umístěného na Klinice dětské radiologie. Využitím nových technologií bylo umožněno teleradiologické spojení kliniky s detašovaným radiodiagnostickým a mamografickým pracovištěm na PRM. V rámci strategické operace byl na kliniku dodán ultrasonografický přístroj Sonoline Antares. Tím došlo ke zvýšení „průchodnosti“ ultrazvukových vyšetření a zpřesnění diagnostiky. Byla zavedena řada

Výtvarná dílna v Dětské nemocnici

zační přístroj. Dále pokračovalo řešení výzkumného záměru „Komplexní program perinatální kardiologie“. V oblasti ošetrovatelské péče probíhaly audity v oblastech příjmu a propuštění pacienta, odběru biologického materiálu, správného postupu mytí a desinfekce rukou a podávání stravy pacientům. V srpnu roku 2002 vzniklo nově oddělení zdravotních pojišťoven pro interní obory. Tato změna měla pro kliniku význam zejména z hlediska vysokého objemu vykazovaných dat.

Klinika dětských infekčních nemocí (KDIN)

Na klinice došlo k rozšíření očkovacího centra a zkvalitnění péče o pacienty s cystickou fibrózou. Díky zpracovaným ošetrovatelským postupům došlo ke sjednocení a zkvalitnění ošetrovatelské péče. Na všech částech kliniky proběhly ošetrovatelské audity s velmi dobrými výsledky. V průběhu roku byla provedena rekonstrukce kliniky dle aktuálních požadavků hygienicko–epidemiologického režimu, což ve svém důsledku umožnilo zavedení bariérového ošetrovacího režimu. Celkově došlo ke konsolidaci prostor kliniky a celkovému zvýšení standardu.

Klinika dětské neurologie (KDN)

V uplynulém období došlo k rozšíření specializované péče v rámci neurofyzilogického centra. Do medikace byla zavedena nová antiepileptika. V centru pozornosti kliniky byla péče v rámci projektu diagnostického centra pro poruchy autistického spektra a jiných neurovývojových vad, což vedlo ke zlepšení péče o pacienty s autismem. V rámci ošetrovatelské péče bylo zpracováno pět plánů ošetrovatelské péče pro nejběžnější diagnózy.

Klinika dětské chirurgie, ortopedie a traumatologie (KDCHOT)

Klinika byla superspecializovaným pracovištěm, které svým rozsahem péče je ojedinělé v ČR. Odbornou náplní byla léčba celého spektra chirurgických onemocnění v dětském věku včetně neurochirurgie. Měla dominantní postavení v péči o traumatologického pacienta a v oblasti laparoskopické operativy. Na klinice byly zavedeny nové techniky osteosyntéz pomocí zevní fixace, detailně byla propracována technika používání fibrinových lepidel při poranění jater. Ortopedické pracoviště bylo zaměřeno na ortopedické léčení perinatálních encefalopatií, korekci rozdílů délky dolních končetin, poúrazových stavů horních i dolních končetin a miniinvazivní diagnostiku a léčení onemocnění a úrazů kolenních kloubů artroskopicky. Centrum dětské traumatologie se připravuje na ukončení implementace systému jakosti s následnou certifikací ISO. Na klinice byly provedeny audity hodnocení ošetrovatelské péče. V průběhu roku došlo ke snížení počtu lůžek ze 112 na 101. Současně byl rozšířen ubytovací prostor pro doprovod dítěte v průběhu hospitalizace.

Dětská oční klinika (DOK)

Stala se centrem pro léčbu a screening retinopatie, pro strabologii a neurooftalmologii. Na klinice se dále věnovali komplexní léčbě retinoblastomu ve spolupráci s Klinikou dětské onkologie. Na klinice byla prováděna komplexní laserová chirurgie v dětské oftalmologii (jediné pracoviště v ČR). Dále byla prováděna aplikace elektrofyziologických testů v hodnocení binokulárních funkcí při dětské anizometrii. Byly zaváděny nové implantáty v mikrochirurgii dětské katarakty. Byl realizován screeningový program pro včasný záchyt vrozené katarakty a komplexní léčby, včetně dlouhodobé zrakové rehabilitace. Na klinice byly řešeny rekonstrukční operace závažných perforujících očních poranění. Pozornost byla věnována chirurgii odchlípení sítnice. Na klinice byly prováděny audity ošetrovatelské péče, zaměřené především na dodržování standardních ošetrovatelských postupů.

Ambulance pediatrie a dědičných poruch metabolismu

Klinika dětské otolaryngologie (KDORL)

Na klinice byly rozvíjeny metody endonasální chirurgie, bylo zavedeno a rozšířeno použití SHAVERU u endoskopické adenotomie, rozvíjena byla rekonstrukční a sanační chirurgie ucha. Dále se rozvíjela komplexní péče o sluchově postižené děti. V rámci léčebných postupů bylo zavedeno vyšetřování ET a středouší ultratenkým flexibilním endoskopem a vyšetřování Conexinu 26 u vrozených vad sluchu ve spolupráci s Oddělením lékařské genetiky. Výrazný rozvoj zaznamenala jednodenní chirurgie, kde byla snížena věková hranice u operanta na 2 roky. Na klinice byl zahájen proces implementace systému jakosti, pracovalo se podle standardních ošetrovatelských postupů. K prohloubení péče o dětské pacienty absolvovaly všechny sestry lůžkové části seznámení se s nejčastějšími operacemi v ORL. Klinika byla dovybavena výpočetní technikou.

Dětské anesteziologicko–resuscitační oddělení (DARO)

Na oddělení byla ve spolupráci s KDCHOT zavedena jednodenní chirurgie, všichni pacienti byli hodnoceni tzv. PRISM skóre, které srovnává predikovanou a skutečnou mortalitu. Bylo doloženo, že predikovaná mortalita byla vyšší než skutečná.

V roce 2002 bylo zavedeno vyšetřování pacientů a rodinných příslušníků s podezřením na maligní hypertermii. Pozornost byla věnována zlepšování ošetrovatelského procesu. Na oddělení probíhá implementace systému jakosti dle ISO 9001:2000. V rámci technického zajištění a strategických úkolů bylo postupně obnovováno technické vybavení (náhrada zastaralého narkotizačního přístroje na COS novým). Došlo k dalšímu rozšíření jednorázových pomůcek při zajištění ošetrovatelské péče.

Oddělení dětské onkologie (ODO)

Na oddělení byly zavedeny nové léčebné metody ve spolupráci s Oddělením lékařské genetiky. Společný tým ODO, KDR a KDCHOT zavedl nové diagnostické metody u pacientů s mozgovými tumory (stereotaktická biopsie). Ve spolupráci s FN Hradec Králové byl rozpracován nutriční program u onkologických pacientů. Došlo k dalšímu rozvoji spolupráce s IHOK při odběru PBSC, zejména kostní dřeně u pacientů pro autologní transplantace. Ve spolupráci s IHOK pokračovala práce na vytváření standardních ošetrovatelských postupů v oblasti onkologie. Rozhodnutím MZ a MŠ bylo ke dni 1. 12. 2002 Oddělení dětské onkologie změněno na Klinikou dětské onkologie. V průběhu roku byly zakoupeny přístroje, které zlepšily kvalitu péče především u dlouhodobě hospitalizovaných dětí. Klinika dětské onkologie byla zařazena do pilotního projektu Twinning – řízení jakosti ve zdravotnictví podle modelu Excellence EFQM. Současně probíhá implementace systému jakosti podle normy ISO 9001.

Dětské kožní oddělení (DKO)

Na oddělení byl založen registr pacientů s EBC. Byly propracovány metody korektivní dermatologie a fototerapie v dětském věku. Byla rozšířena poradna pro cévní anomálie. V uplynulém roce byla věnována pozornost ošetrovatelskému procesu. Na oddělení probíhá postupná implementace systému jakosti ISO podle přijatého harmonogramu. Stavební úpravy na lůžkové části vedly ke zlepšení provozních podmínek.

Dětské rehabilitační oddělení (DRO)

Na oddělení došlo k rozšíření rehabilitačních aktivit v nových oblastech (Epidermolysis bulosa, Cystická fibróza, funkční poruchy zažívání). Byly prováděny elektrostimulace periferních paréz s pomocí nové soupravy pro elektrostimulace. Oddělení se podílelo na preventivním programu „zdravá záda“. Spolupracovalo při vývoji polohovacích válečků a jejich terapeutickém využití.

Centrální operační sály PDM (COS III)

Na pracovišti byl zahájen proces implementace systému kvality. Na podzim roku 2002 začali lékaři IGEK provádět kolonoskopie u dospělých pacientů na zákrovém sálku. Na COS III byl zakoupen VF přístroj, který umožňuje kontinuální monitoraci funkce neutrální elektrody a okamžitou signalizaci její poruchy. Pracoviště plně využívá digitální přenos RTG snímků, je vybaveno technikou, která umožňuje operátorovi vidět kvalitní obraz přímo na operačním sále. Na COS III byl implementován systém jakosti a instrumentárky pracují podle standardních postupů. Dokumentace je vedena v elektronické i písemné podobě. Na sálech bylo dokoupeno instrumentarium na hřebování, osteosyntézy, mikroskop pro ORL, bronchoskop, artroskopická pumpa pro ortopedii, nový PC pro prohlížení snímků po síti, elektrokauter pro neurochirurgii.

Poliklinická ambulantní část (PAČ)

V poliklinické části PDM byla zajišťována ambulantní péče ve všech klinických oborech. Součástí poliklinické části bylo Oddělení dětské psychologie a psychiatrie, kde přínosem pro pacienty byl provoz výtvarné dílny. Ve spolupráci se studenty konzervatoře a JAMU byla pořádána představení a koncerty pro hospitalizované děti. Na chirurgické ambulanci vznikla sesterská poradna pro děti se stomiemi. Od 1. 6. 2002 byla k PAČ připojena ambulantní část bývalého VÚZD. Od 1. 9. 2002 byla přijata nová závodní lékařka, která zajišťovala nejen léčebnou péči pro zaměstnance, ale i veškeré preventivní prohlídky.

11. OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE

Na pracovišti dětské medicíny včetně Novorozeneckého oddělení byla na všech klinikách a odděleních věnována pozornost oblasti ošetřovatelského procesu zavádění nových ošetřovatelských postupů a metod. Na všech odděleních kromě ARO a jednodenní chirurgie byla používána sesterská dokumentace (včetně sesterské anamnézy). Vedení záznamů sester je ve zdravotnické dokumentaci společné s lékaři (pokračovalo sjednocování standardních lékařských postupů, pozornost byla věnována skupině ošetřovatelských postupů v péči o onkologicky nemocné dítě).

Rehabilitační oddělení jak na PDM, tak PMDV pracovalo na vytvoření fyzioterapeutických protokolů a na tvorbě fyzioterapeutických postupů u dětí. Sestry se aktivně účastnily na procesu implementace systému jakosti na ARO, DKO a KDO.

V rámci auditu ošetřovatelské péče se uskutečnilo 322 kontrol v oblasti dodržování ošetřovatelských postupů. Ke zlepšení podmínek pro práci a zlepšení poskytované péče proběhlo 25 provozních vizit. V uplynulém roce byly vyhodnoceny dotazníky spokojenosti rodičů hospitalizovaných dětí. K objektivizaci osobních příplatků bylo zavedeno hodnocení pracovníků, které obsahuje i perspektivy pracovníka a plán dalšího vzdělávání.

V průběhu roku ukončilo 22 sester PSS a 1 bakalářské studium. Na úseku ošetřovatelské péče byla zajišťována sociální práce 3 pracovníci. Sociální práce byla rozšířena o část matriční, vypsána hlášení o narozeních byla předávána na ÚMČ Brno-střed. Společný tým sanitářů v počtu 13 pracovníků zajišťoval převozy dětí na COS a vyšetření.

Mléčná kuchyně zabezpečovala novorozeneckou stravu pro kojence, kteří tvořili asi 1/3 všech hospitalizovaných dětí. Od 1. 9. byla plně zavedena evidence docházky na PDM u SZP, NZP a PZP v elektronické podobě.

Úsek ošetřovatelské péče pracoviště medicíny dospělého věku byl posílen o druhý sanitní vůz, čímž došlo ke zlepšení organizace práce pro zlepšení převozu pacientů v rámci areálu. Bylo uskutečněno celkem 17 106 převozů.

V oblasti léčebné výživy byl vypracován projekt, pomocí kterého lze sledovat a vyhodnotit stav výživy pacientů v nemocnici. V 1. pololetí byl zaveden systém HACCP, kterým se minimalizovalo nebezpečí při výrobě pokrmů (především sledování kritických bodů teplot v době expedice). Ve 2. polovině uplynulého roku se sestry podílely na zavedení nového objednávkového systému stravy pacientů.

Na Sociálně zdravotním oddělení pracovalo v průměru 7 sociálních pracovníků, které v loňském roce řešily více než 2000 případů. Bylo provedeno 200 sociálních šetření u nařízených ochranných léčeb. V rámci zlepšení služeb byla jedna sociální pracovníce zařazena do týmu pracovníků v LDN Bílovice.

Specifickou problematiku představovalo vyřizování nedobrovolných vstupů pacientů do naší nemocnice. Těchto hlášení bylo vystaveno celkem 316.

Kvalita ošetřovatelské péče byla zajišťována pomocí provedených auditů. Audit spokojenosti nemocných byl proveden 4x během roku. Na konci roku 2002 byly naplněny stavy SZP na všech pracovištích.

12. GRANTOVÉ STUDIE

Granty – IGA MZ ČR	Hlavní řešitel
Bližší stratifikace syndromu prodlouženého QT intervalu.	prof. MUDr. Bořivoj Semrád, CSc.
Screening toxické kardiomyopatie po kardiotoxické cytostatické léčbě v dětství.	doc. MUDr. Hana Hrstková, CSc.
Vztah intrapartální fetální pulzní oxymetrie k CTG diagnostice hypoxie plodu a k perinatálním indikátorům stavu novorozence.	prof. MUDr. Aleš Roztočil, CSc.
Využití metody FASAY pro určení funkčního stavu nádorového supresoru p53 u akutních myeloidních leukémií.	prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc.
Úloha proteinů p 73, p 63 a KET, homologů proteinů p 53, v procesech buněčného cyklu, maligní přeměny buňky a apoptozy.	MUDr. Rudolf Nenutil, CSc.
Ekonomická efektivnost plošného mammografického screeningu v podmínkách ČR.	MUDr. Rudolf Nenutil, CSc.
Jednoduché nefroprotektivní postupy v profylaxi nefrotoxocoty konvenčního amfotericinu B u onkologických pacientů.	MUDr. Michael Doubek
Klinické a molekulárně–biologické koreláty hyperkinetické poruchy v dětském věku.	prof. MUDr. Ivana Drtílková, CSc.
Stanovení predikčních faktorů výsledku konzervativní nebo chirurgické léčby spondylogenní cervikální myelopatie.	prof. MUDr. Zdeněk Kadaňka, CSc.
Vliv infekce na vznik akutního krvácení z jícnových varixů a ovlivnění průběhu léčby tohoto krvácení perorálně podanými antibiotiky.	doc. MUDr. Jan Lata, CSc.
Vysokorychlostní přenosy a archivace digitálních obrazových medicínských dat.	MUDr. Martin Petrenko, CSc.
Vužití mononukleárního imunoglobulinu k přípravě protinádorové vakcíny u nemocných s mnohočetným myelomem.	doc. MUDr. Roman Hájek, CSc.
Autofluorescence a časná detekce malignit při chronické refluxní chorobě jícnu a Barretově jícnu.	prof. MUDr. Aleš Hep, CSc.
Analýza ekonomických nákladů u vybraných nádorů.	MUDr. Ivan Lorenz
Řízená hypotermie a multimodální monitoring u pacientů po těžkém poranění mozku.	MUDr. Martin Smrčka, Ph.D.
Miniinvazivní osteosyntéza a autogenní chondrocytární transplantace v léčbě poranění růstové ploténky – komplexní experimentální studie.	prof. MUDr. Petr Gál, Ph.D.
Srovnání dvou typů léčení spondylolistézy bederního obrátle– zadní versus kombinovaný výkon–prospekt. Randomizovaná studie.	doc. MUDr. Richard Chaloupka, CSc.
Chronická kritická končetinová ischemie – distální revaskularizace vs. distální revaskularizace s volným sval. přenosem mikrochir. technikou–srovnávací studie.	MUDr. Bohumil Zálešák, CSc.
Monitorování intraparenchymového a intrahematomového tisku při steroraktické evakuaci u spontánních mozkových krvácení.	prof. MUDr. Vladimír Smrčka, CSc.
Zavedení in vitro kontrakčního testu, genetického a bioptického vyšetření k diagnostice maligní hypertermie.	prof. MUDr. Zdeněk Lukáš, CSc.
Poruchy plodnosti způsobené chlamydiální infekcí.	doc. MUDr. Vít Unzeitig, CSc.
Plasmatický homocystein a funkční aktivace p 53 jako možné markery účinnosti vysokodávkovaného methotrexatu u lymfoblastických malignit u dětí.	doc. MUDr. Jaroslav Štěrba, Ph.D.
Využití magnetické rezonance k indikaci chirurgické léčby obstrukcí horních močových cest u dětí.	MUDr. Pavel Zerhau, CSc.
Konzervativní versus chirurgická léčba degenerativní lumbální spinální stenózy: prospektivní randomizovaná studie.	prim. MUDr. Stanislav Voháňka, CSc.
Analýza funkčních alterací mutovaných forem proteinu p 53 v lidských nádorech.	MUDr. Rudolf Nenutil, CSc.
Akutní a střednědobé změny levé srdeční komory u nemocných s infarktem myokardu přední stěny léčených přímou koronární angioplastikou.	MUDr. Petr Kala
Prospektivní randomizovaná multicentrická studie efektu endoskopické léčby akutní pankreatidy biliární.	prof. MUDr. Petr Dítě, DrSc.

Granty – IGA MZ ČR	Hlavní řešitel
Možnosti zlepšení výsledků laparoskopické antirefluxní chirurgie peroperačním monitoringem jícnovou manometrií.	MUDr. Vladimír Procházka
Velikost hippocampu u prvních episod schizofrenie.	MUDr. Radovan Příkryl
Aktivita telomerázy jako nový prognostický faktor u mnohočetného myelomu.	prof. MUDr. Miroslav Penka, CSc.
Srovnání účinnosti dvojkombinační a indukční léčby chronické virové hepatitidy C : kontrolovaná multicentrická studie.	doc. MUDr. Petr Husa, CSc.
Imunologická diagnostika autoimunitních polyneuropatií a ověření úspěšnosti imunomodulační terapie.	prof. MUDr. Zdeněk Kadaňka, CSc.
Výskyt X vázané formy Emeriho Dreifusovy svalové dystrofie u pacientů se závažnou poruchou srdečního rytmu.	prim. MUDr. Stanislav Voháňka, CSc.
Význam vybraných elektrofyziologických vyšetření v diagnostice.	prim. MUDr. Stanislav Voháňka, CSc.
Polyneuromyopatie kriticky nemocných.	prof. MUDr. Josef Bednařík, CSc.
Endoskopická léčba akutní recidivující pankreatitidy u pacientů s dysfunkcí Oddiho sfinkteru.	MUDr. Ivo Novotný
Osteosyntéza zlomenin kloubního výběžku dolní čelisti.	doc. MUDr. Milan Machálek, CSc.
Řešení úchopové funkce ruky u tetraplegických pacientů.	MUDr. Bohumil Zálešák, CSc.
Prenatálně diagnostikované poruchy srdečního rytmu: možnosti farmakologického ovlivnění.	MUDr. Hana Jičínská
Indikační kritéria k mikrolaparoskopii u kojenců a batolat.	MUDr. Jiří Tůma, CSc.
Stanovení skutečné incidence závažné respirační insuficience v dětském věku.	prim. MUDr. Michal Klimovič
Psychometrické ověření a národní standardizace metody Bayleyové (BSID-II) pro hodnocení vývoje dětí raného věku.	Mgr. Hana Jahnová
Epigeneticky kontrolované změny exprese genů u nádorových onemocnění.	MUDr. Zdenek Kořístek

Granty – GA ČR	Hlavní řešitel
Analýza medicínských ultrasonografických dat se zaměřením na 3 D zobrazení v kardiologii.	doc. MUDr. Václav Chaloupka, CSc.
Molekulární diagnostika, epidemiologie a klasifikace klinicky významných grampozitivních koků.	MUDr. Alena Ševčíková
Optimalizace protokolu získání a expanze dendritických buněk s následnou aktivací specifického protinádorového účinku T lymfocytů.	doc. MUDr. Roman Hájek, CSc.

Interní grantový fond	Hlavní řešitel
Řešení instability kyčelních kloubů u dětské mozkové obrny.	doc. MUDr. Jan Poul, CSc.
Stratifikace léčby vysoce rizikových maligních dětských nádorů CNS na základě biologických markerů.	doc. MUDr. Jaroslav Štěrba Ph.D
Stanovení chromozomálních abnormalit, telomerázové aktivity a délky telomery u nemocných s mnohočetným myelomem.	doc. MUDr. Roman Hájek, CSc.
Stanovení funkčních faktorů Eustachovy trubice u středoušní patologie mikrotoskopem.	doc. MUDr. Ivo Šlapák, CSc.
Neuropatie tenkých vláken.	prof. MUDr. Josef Bednařík, CSc.
Systém jakosti v nemocničním stravování – aplikace systému kritických bodů.	MUDr. Marie Kolářová, CSc.
Zavedení nové metody kultivace dendritických buněk v uzavřeném systému pro potřebu klinických aplikací protinádorových vakcín.	MUDr. Alena Buliková
Srovnání metod přípravy spermatu pro inseminaci v programu in vitro fertilizace.	Stanislava Košková
Intraoperační monitorace míchy u operací skolióz.	prof. MUDr. Josef Bednařík, CSc.
Stimulace a selekce cytotoxických Z lymfocytů proti specifickému nádorovému antigenu u nemocných s mnohočetným myelomem.	doc. MUDr. Roman Hájek, CSc.

Výzkumný záměr FN Brno	Hlavní řešitel
PERINATOLOGIE	prim. MUDr. Ivo Borek
KARDIOLOGIE	doc. MUDr. Lubomír Elbl, CSc.
ONKOLOGIE	prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc.

13. CENTRUM INFORMATIKY

Centrum informatiky zabezpečovalo pro ostatní pracoviště FN Brno služby v oblasti informačních technologií. V průběhu roku došlo ke změně obsazení funkce náměstka pro informatiku. Od 1. 11. tuto funkci vykonával Ing. František Šimeček, CSc.

Středisko informačních technologií

Středisko informačních technologií se podílelo na zavádění nového ekonomického systému Navision Attain (175 klientů) a rozšiřování AMIS*H (160 klientů). Zabezpečovalo dále nasazení LIRS Infolab. Byla provedena inventarizace výpočetní techniky programem PC Info. V průběhu roku došlo ke zvýšení vybavení výpočetní techniky asi o 25 %. SIT zabezpečovalo podporu a servis výpočetní techniky a podporu uživatelů. Bylo nainstalováno 300 nových PC a 130 tiskáren. Na cca 100 PC byl nainstalován program MS Office. Pokračovalo rozšiřování datové sítě. V rámci toho bylo zřízeno 430 datových zásuvek. V celé nemocnici je používána výhradně strukturovaná kabeláž. V průběhu roku byl zprovozněn informační systém AMIS*H v LDN Bílovice, plošně byl nasazen v Porodnici. Postupně byl nasazen na PK, NK, ORL, DVK, KNPT, KÚČOCH a OKO. Byla vyzkoušena obousměrná elektronická komunikace, tj. elektronické žádanky z odběrových míst společně se zkumavkami byly zpracovány programem Infolab a výsledky byly odesílány do IS zpět. Na základě strategického plánu EO byl převeden do NIS program pro sledování preskripce léků.

Lékařská knihovna

Lékařská knihovna byla akreditována Ministerstvem zdravotnictví na poskytování vědecko-informačních služeb ve zdravotnictví. Knihovnu navštívilo 7 188 návštěvníků, kterým bylo zapůjčeno 9 528 publikací. V rámci služby bylo vyřízeno 3 988 požadavků a bylo pořízeno cca 32 000 stran kopií článků z odborných časopisů. Byly uspořádány 2 výstavy zahraniční lékařské literatury.

Centrální evidence pacientů

Centrální evidence pacientů zabezpečovala administrativní příjem hospitalizovaných nemocných, denně zpracovávala přehledy o přijatých a propuštěných pacientech a volných lůžcích. Na CE byly vkládány kopie receptů do IS (357 393 receptů). V areálu PMDV CE zajišťovala informace o umístění hospitalizovaných nemocných, prováděla kopírování dokumentů, koordinovala přepravu pacientů sanitními službami a sledovala lhůty na odvoz pacientů. Dále CE zajišťovala provoz podatelny, třídění došlé a frankování odchozí pošty.

Telefonní ústředny

V roce 2002 proběhla centralizace hlasové komunikace pod vedení telefonní ústředny v Bohunicích. Strategickým partnerem pro hlasovou komunikaci se na základě výběrového řízení stala firma GTS.

14. ODDĚLENÍ SPRÁVY LOTUS NOTES

V roce 2002 došlo k výměně serverů, na kterých je zajišťován chod Lotus Notes ve FN Brno. Lotus Notes je nyní zajišťován na dvou clusterovaných serverech Mercury 7700 od firmy AutoCont. Původní server IBM Netfinity 5000 bude využit pro přístup k poště v Lotus Notes z Internetu pomocí iNotes Web Access klientů. Z důvodů převážně bezpečnostních byly zakoupeny dva testovací servery, které byly clusterovány a simulují tak servery zajišťující chod Lotus Notes. Tyto servery slouží pro testování jak nových nebo upravených databází, tak i pro systémová nastavení a zabezpečení.

OSLN v roce 2002 zpracovalo několik interních řídicích dokumentů pro provoz LN a některých jeho modulů. Na konci roku byly dokončeny programové úpravy ISOPacku, který byl rozšířen o možnost vedení veškeré agendy služebních cest v elektronické podobě. ISOPack byl dále rozšířen o databázi Firemní formuláře verze 3.3, která umožňuje tvorbu vlastních formulářů dle potřeb nemocnice včetně nastavení příslušného workflow. Do konce roku 2002 byly takto připraveny formuláře Mimořádné události, Uzávěr lůžek, Žádost o telefonní klapku a byl zahájen jejich testovací provoz.

Pro zaměstnance FN Brno, kteří nemají přístup do Lotus Notes, byly zpřístupněny všechny databáze VIS přes nemocniční Intranet.

OSLN v roce 2002 dále rozvíjelo systém e-learningového vzdělávání zaměstnanců FN Brno. Na počátku roku 2002 byl převeden systém elektronického vzdělávání FN Brno z původně testovaného LearningSpace na EDEN, který je plně v české verzi jak pro studující, tak pro lektory a tvůrce obsahu. Kurzy vytvořené v LearningSpace byly převedeny do nového systému, a to jak pro nové účastníky, tak pro pracovníky již vyškolené, kteří tak mají i nadále k dispozici materiály a návody. Nabídka kurzů byla rozšířena o kurz BOZP a PO pro vedoucí pracovníky, MS Word 2000 a MS Power Point 97, kurs pro administrativní pracovníky, kurzy pro uživatele Navision Attain, kurz MS Word 97 a první kurz pro zdravotnické pracovníky SZP – testy znalostí. Současně s přechodem na nový systém e-learningu byli přeškoleni lektori a nově vyškoleni tvůrci kurzů, kteří řadu těchto kurzů vytvořili sami. V roce 2002 bylo s využitím e-learningové formy vzdělávání proškoleny více než 1000 našich zaměstnanců za podpory 6 lektorů z řad pracovníků FN Brno.

15. ODBOR PRÁVNÍCH VĚCÍ

Agenda smluv

V roce 2002 bylo uzavřeno celkem 1419 smluv. Do roku 2003 přešlo k dořešení 176 smluv, z toho 80 smluv rámcových na dodávku léčiv, kde byli osloveni dodavatelé v listopadu 2002. V roce 2002 byla revidována Směrnice o přezkoumání a uzavření smlouvy ve FN Brno.

Agenda veřejných zakázek

V průběhu roku 2002 bylo vyhlášeno 56 veřejných zakázek, z toho 15 obchodních veřejných soutěží. Ukončených veřejných zakázek pak bylo 59. V uplynulém roce byly řešeny 3 námitky, které byly jako neopodstatněné zamítnuty. Žádný z uchazečů nepodal odvolání k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Agenda pohledávek

Agenda pohledávek evidovala celkem 279 pohledávek za dlužníky. Ve 27 případech došlo k zaplacení celé výše pohledávky, což činilo 1 678 tis. Kč. Celkem v 83 případech byl podán návrh na MZ na odpis bez dalšího vymáhání, kdy náklady spojené se soudním vymáháním by vysoce převyšovaly částku pohledávky. 71 pohledávek je vymáháno soudní cestou.

Agenda soudních sporů

Bylo vedeno celkem 97 soudních sporů, 19 krát stranou žalovaného byla FN Brno (13 krát o náhradu škody na zdraví, 2 krát žaloba na ochranu osobnosti, 3 krát spor pracovní právní a 2 spory z obchodních vztahů). 51 bylo pravomocně rozhodnutých ve prospěch nemocnice. Pouze v jednom případě jsme nebyli úspěšní, a to s přihlášením pohledávky do konkursního řízení, které bylo soudem zrušeno pro nedostatek majetku. U 28 dlužníků byl podán návrh na exekuci.

Ostatní právní služby

Ve 324 případech byli pacienti kontaktováni s požadavkem o zproštění povinnosti mlčenlivosti lékaře o podání zpráv komerčním pojišťovnám. Zaměstnanci OPV zajišťovali dohled nad dodržováním předpisů ve škodní komisi, znalecké komisi, etické komisi, komisi pro nemoci z povolání a pracovní úrazy, komisi FKSP, komisi pro oceňování přebytkového majetku, komisi pro odpis nedobytných pohledávek, komisi pro lékařské zásahy do reprodukční schopnosti jednotlivců, kastrace a zákroky u transsexuálů. V rámci agendy nemocí z povolání bylo uznáno 37 případů. 19 poškozených bylo již odškodněno, zbývající budou řešeni v roce 2003. Na žádost MZ, respektive SFN byla zpracována stanoviska a právní rozborů k návrhům obecně závazných předpisů. Byly zpracovány písemné, telefonické i ústní dotazy právního charakteru, dále bylo průběžně reagováno výkladem právních předpisů, prováděním školení a seminářů pro pracovníky nemocnice. V roce 2002 zahájil kolektiv pracovníků OPV přípravu zavedení systému řízení jakosti ISO 9001. Předpoklad certifikace je polovina roku 2003.

16. ODDĚLENÍ VNITŘNÍHO AUDITU A KONTROLY

Oddělení bylo vytvořeno k 1. 7. 2002 v souvislosti s účinností zákona č. 320/2001 Sb. Je zcela nezávislé při své kontrolní činnosti s právem provádění kontroly a auditu na všech pracovištích FN Brno. Kontrolní činnost v roce 2002 byla realizována třinácti plánovanými a šesti mimořádnými kontrolami. V roce 2002 pak vedoucí pracovníci přímo podřízení řediteli provedli 88 kontrol. Ve FN Brno rovněž probíhaly externí kontroly (kontrola BOZP a PO, kontrola odvodu na zdravotní pojištění, kontrola úřadu práce, kontrola MMB, kontrola radiační ochrany, finanční kontrola provedená MZ a jiné).

Vyřizování stížností v roce 2002

V roce 2002 bylo přijato 89 stížností písemných a 26 telefonických. Telefonické stížnosti byly řešeny ihned, písemné v zákonných lhůtách. 50 stížností bylo neoprávněných, 14 stížností oprávněných, 11 stížností bylo částečně oprávněných. Ve 14 případech byla stížnost postoupena k řešení jiným kompetentním orgánům. Stížností týkajících se zdravotnických útvarů bylo 72. V průběhu roku byl realizován vnitřní a externí audit. Externí audit prováděla firma Audit Daně spol. s r.o., včetně závěrečné zprávy o správnosti účetních postupů a správnosti účetní závěrky za rok 2002. Vnitřní audit byl prováděn ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb. a zaměřil se zejména na získání metodiky, standardů provádění vnitřního auditu včetně sestavení dlouhodobého i krátkodobého plánu auditu.

17. ÚSTAVNÍ LÉKÁRNA

Rok 2002 byl historicky klíčovým v přeměně lékárny v pracoviště splňující nejvyšší parametry kladené na tato pracoviště v ČR a také v EU. Záměry ústavní lékárny, které se jejím pracovníkům podařilo naplnit, byly stanoveny a hodnoceny v rámci strategických operací. První dokončenou strategickou operací bylo získání certifikátu systému jakosti podle normy ISO 9001:2000. Druhým zásadním krokem bylo úspěšné vybudování centrální přípravný cytotoxických látek pro všechna klinická pracoviště FN Brno. Třetí strategickou operací bylo dokončení vybudování druhé části úseku výdeje léčivých přípravků na recepty v 3. NP lůžkového traktu PMDV. Čtvrtou strategickou operací byl převod IS lékárny Navision na Navision Attain, který exaktně monitoruje skladové hospodářství a je provázán se stejným ekonomickým systémem v nemocnici. V uplynulém roce se lékárníci zapojili do řešení klinických studií, pokračovala také strategická operace provázání klinického oddělení a klinického farmaceuta. Vedoucí lékárník byl jmenován předsedou etické komise a členem komise pro účelnou farmakoterapii. Lékárníci byli součástí nutričního týmu FN Brno. Po stránce ekonomické se podařilo dosáhnout zvýšení obrátu. V roce 2002 byl výdej na recepty realizován v počtu 246 128 receptů (rok 1999 pouze 95 640). Výdej na poukazy byl realizován v 5 741 případech. Lékárna vydala léky v celkové hodnotě 331 mil. Kč a zdravotnický materiál v hodnotě 414 mil. Kč.

18. ODBOR HOSPODÁŘSKO–TECHNICKÉ SPRÁVY

Doprava

Oddělení dopravy zajišťovalo rozvoz prádla, stravy, krve, pošty, vzorků biologického materiálu, přepravu osob a materiálu. Dále zajišťovalo na PMDV svoz odpadů. K těmto účelům bylo využíváno 9 osobních a dodávkových vozidel, 19 nákladních vozidel, 2 sanitky a 5 ks přepravní a zdvihací techniky pro manipulaci s materiálem. Vozidla na benzinový pohon ujela celkem 154 301 km s průměrnou spotřebou 10,7 l/100 km, vozidla na naftový pohon ujela celkem 96 179 km, s průměrnou spotřebou 9,4l/100 km.

Prádelna

V průběhu roku 2002 bylo vypráno a vyexpedováno 1 354 899,9 kg prádla. Denní průměr činil 5 132,2 kg. Náklady na vyprání prádla bez nákladu na pořízení nového prádla dosáhly částky 28 147 066 Kč. Nové prádlo bylo nakoupeno v celkové hodnotě 7 025 006 Kč. V měsíci listopadu byla uvedena do provozu nová tunelová pračka. V polovině měsíce října proběhla inventarizace prádla, k datu inventury bylo v používání 199 425 ks prádla v hodnotě 22 124 870 Kč.

Energetika

Energetika zabezpečovala provoz dodávek médií pro všechna pracoviště. V uplynulém roce v rámci strategických operací byla provedena rekonstrukce technologie pro přípravu otopné vody pro klimatizaci GPK v Bohunicích a I. etapa rekonstrukce chladicího zařízení TRANE, včetně instalace měření spotřeby energií. Pro zabezpečení dodávek médií pro novou technologii prádelny byla provedena rekonstrukce přívodních potrubí a nainstalována nová technologie pro TUV, s využitím zbytkového tepla vznikajícího v provozu prádelny. Byly zahájeny práce na energetickém auditu. V rámci dostavby areálu PMDV byly dány do provozu technologie výměňkové stanice, strojovny klimatizace TO a kryogenní hospodářství a dále strojové chlazení IKK.

Oddělení inženýrských činností

Oddělení inženýrských činností provádělo 98 investičních akcí a oprav v celkové ceně 5,2 mil. Kč. Komplexní inženýrská činnost byla prováděna na investičních akcích v částce 75,4 mil. Kč společně s S-Investem, s.r.o. a dalších akcích v rozpočtované částce 196,2 mil. Kč. Oddělení provádělo projekční práce s vypracováním projektu skutečného stavu stavební části objektu „L“ a jeho převodu do digitální podoby společně s objektem „Z“. Na základě ukončení jednotlivých akcí vyvedlo OIČ z investičního účtu do operativní evidence stavební akce v objemu 155,7 mil. Kč. Oddělení společně s OPV řešilo evidenci pozemků FN Brno a přípravu podkladů pro převod nemovitostí na pozemcích MU. Připravilo žádost o státní podporu na rok 2003 na 16 akcí a pro dokumentaci programů do roku 2007 na 11 akcí.

Oddělení zdravotnické techniky

Oddělení zdravotnické techniky zajistilo servis za téměř 40 mil. Kč, zajišťovalo ošetření a periodické kontroly u 6 200 ks zdravotnické techniky. V průběhu roku bylo metrologicky zkontrolováno 159 ks přístrojů a měřidel. Oddělení zdravotnické techniky se vyjádřilo k 224 požadavkům na ZT, zpracovalo 185 zadávacích podmínek pro veřejnou zakázku a ve 160 případech se podílelo na jejím vyhodnocení. Dále oddělení spolupracovalo při realizaci výluk a na podkladové dokumentaci na zařazení přístrojové techniky do FN Brno.

Stravovací provoz

Celkové náklady na pořízení všech surovin vydaných a spotřebovaných pro zaměstnance činily 42 033 451 Kč. Z tohoto objemu bylo vyrobeno 600 622 celodenních diet pro pacienty a vydáno 462 031 obědů pro zaměstnance. Pro civilní službu bylo z těchto prostředků připraveno 5 886 balíčků studené stravy. V roce 2002 byla provedena oprava zaměstnaneckých šaten. Na základě zavedení systému kontroly kritických bodů při přípravě stravy a na základě výstupu z těchto kontrol byl stravovací provoz vybaven požadovanými technologiemi a pomůckami. Ve várně byla provedena oprava odtokových žlabů a byla provedena částečná rekonstrukce přívodů páry, vody a odpadů. Byl zaveden nový objednávkový a výdejový systém stravy KREDIT 7.

Správa budov

Na základě zpracovaného plánu oprav a údržby zajišťovala správa budov stavebně údržbové práce, zimní údržbu, údržbu zeleně, servis a opravy v rámci všech areálů. Na základě provedené konsolidace a centralizace pracovišť správy budov bylo zahájeno využívání zaměstnanců dělnických profesí pro potřeby všech pracovišť nemocnice. V uplynulém roce bylo vyřešeno 1 096 objednávek, 958 zakázkových listů u firmy Servis – Hospital. Správa budov zajistila rozsáhlé opravy na KDIN a na budově bývalého PAÚ. Průběžně byly odstraňovány závady z elektrevizí, nátěry, malování, podlahářské a tapetářské práce. Pro zefektivnění činnosti zahrad a nádvorních čet bylo přistoupeno k celkové reorganizaci těchto činností s centralizováním vedení a tím s možností využít jednotlivé zaměstnance a mechanizační prostředky pro nemocnici jako celek.

Ekologie a odpadové hospodářství

Ekologie a odpadové hospodářství pracovalo jako samostatné oddělení OHTS. Na PMDV a PDM byla prováděna separace odpadů, jejich dekontaminace a následná likvidace komunálních odpadů společně se smluvním partnerem firmou Van Gansewinkel. V uplynulém roce bylo vyprodukováno a následně zlikvidováno 1339,7 t odpadu. Na likvidaci tohoto odpadu vynaložila nemocnice 4 824 tis. Kč.

19. ÚTVAR KRIZOVÉHO MANAGEMENTU

Hlavním úkolem Útvary krizového managementu byla prevence krizových situací, zabezpečení kontrol, revizní a vzdělávací činnost v oblasti BOZP a požární ochrany. Útvar zabezpečoval provoz vrátnic a ubytoven zdravotních sester. Během roku bylo evidováno 64 pracovních úrazů, z nich 42 bylo spojeno s pracovní neschopností. Podle § 4 zákona č. 64/2001 Sb. provedl soudní znalec začlenění provozovaných činností dle skutečného požárního nebezpečí ve všech objektech FN Brno. Do kategorie činností s vysokým požárním nebezpečím byl začleněn lůžkový trakt PMDV. Nově byly zpracovány poplachové směrnice pro jednotlivá pracoviště v celkovém počtu 320 ks. V lůžkovém traktu byla zahájena výměna nefunkčních požárních uzávěrů. V souladu s vyhláškou MV ČR č. 246/2001 Sb. o požární prevenci byla prováděna školení nových zaměstnanců a odborná příprava zaměstnanců zařazených do požárních hlídek a preventistů požární ochrany na pracovištích.

20. ZPRÁVA O ČINNOSTI KOMISÍ FN BRNO

Etická komise

Etická komise se v roce 2002 sešla na pracovním zasedání celkem 8x. Na těchto zasedáních bylo projednáno a schváleno 74 klinických studií, 119 dodatků k již probíhajícím studiím a 221 ostatních hlášení např. o nežádoucích účincích léků, o ukončení studií. Od 1. 2. 2002 se řídila etická komise nově zpracovaným statutem.

Transfuzní komise

V průběhu 1. pololetí roku 2002 pracovaly transfuzní komise pro jednotlivá pracoviště v úzké spolupráci. Pro další činnost transfuzních komisí bylo přelomové jednání 18. 9. 2002. K tomuto datu se sešly na jednání 3 doposud ustavené transfuzní komise pro jednotlivá pracoviště a dohodly se v souladu s koncepcí funkční spolupráce na vytvoření jediné transfuzní komise FN Brno. Na všech jednáních v průběhu roku 2002 transfuzní komise řešila spotřebu transfuzních přípravků a krevních derivátů. V oblasti transfuzních přípravků došlo k poklesu spotřeby erytrocytových a trombocytových přípravků, spotřeba klinické plazmy byla vyrovnaná. Ve spotřebě krevních derivátů došlo k poklesu antitrombinu a albuminu. K nárůstu spotřeby došlo v oblasti krevních derivátů potřebných k léčbě pacientů s hemofilii.

Komise pro odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání

V roce 2002 bylo zaznamenáno ve FN Brno celkem 59 pracovních úrazů. Z tohoto počtu celkem 43 bylo s pracovní neschopností a 16 bylo evidovaných bez pracovní neschopnosti. Nejčastějším následkem úrazů bylo zhmoždění, dále zlomeniny, řezné rány, opaření, potřísnění dezinfekčním prostředkem. V porovnání s předchozími dvěma roky se celkový počet úrazů výrazně nezměnil (57 v roce 2000, 60 v roce 2001). Při posuzování míry zavinění ze strany zaměstnance bylo členy komise ve 3 případech rozhodnuto o krácení odškodného.

Škodní komise

Hlavním úkolem komise bylo pravidelné řešení škodních událostí s jejich vyhodnocením, dále navrzení systému řešení škody od jejího oznámení v době jejího vzniku až po její dořešení. Počet řešených případů činil 164 (342 v roce 2001), z toho vyřešených 155. Nižší počet případů v roce 2002 byl způsoben nižším počtem řešení ztrát prádla. V roce 2002 bylo vyčísleno k úhradě 84 případů v celkové částce 48 275 Kč, bez úhrady bylo uzavřeno 66 případů.

Komise pro tvorbu standardů ošetrovatelské péče

Základními úkoly v práci komise bylo sjednocení ošetrovatelských postupů v rámci celé FN, dále audity ošetrovatelských postupů. Dále se komise podílela na zpracování části fyzioterapeutického protokolu.

Stravovací komise

Komise se zabývala dovozem stravy na jednotlivá pracoviště, dodržováním časového harmonogramu převozu stravy, dodržováním teploty stravy, chybovostí v elektronickém zadávání stravy, dodržováním hygienického režimu v rámci stravovacího provozu, kvalitou stravy, dodržováním výživových doporučení. Je možné konstatovat, že se podařilo ve FN Brno v uplynulém roce zabezpečit dovoz stravy pro nemocné a zaměstnance FN Brno v požadované kvalitě, v přiměřeném čase a teplotě. Pravidelné hygienické kontroly nezjistily takovou závadu, která by znemožnila zabezpečení stravy pro provoz nemocnice. Dílčí nedostatky se dařilo v průběhu roku řešit.

Komise FKSP

Hlavní pozornost věnovala komise žádosti o poskytování půjček na bytové účely, sociálních půjček a poskytování sociální výpomoci, které pomáhají překlenout zaměstnancům tíživé a nečekané sociální situace. Komise také projednávala požadavky pracovišť týkající se zlepšování pracovního prostředí a kulturních potřeb zaměstnanců.

Chatová komise

V průběhu roku komise zajistila přidělování rekreace v Bělé pod Pradědem dle požadavků jednotlivých žadatelů, zajištění nákupu chybějícího vybavení, provádění oprav a údržby. Byla provedena rekonstrukce lyžárny. V roce 2002 činil počet rekreatantů 456 (v roce 2001 225), z toho cizích 82 v roce 2002 (32 v roce 2001).

Vedení nemocnice oceňuje práci členů všech komisí, jejich zaujetí pro věc, zlepšení provozního, léčebného a bezpečnostního standardu ve FN Brno.

21. SPONZOŘI A DÁRCI

Přehled vybraného investičního majetku

NF Pomoc lidem s leukémií	10ks volum. infúzní pumpy	595 000,00
Pozemstav Brno, a.s.	stavební práce – mammograf	206 208,00
Pfizer, spol. s r.o.	volumetrická inf. pumpa	66 675,00
Bank SYS, spol. s r. o.	vyhodnocovací stanice	250 000,00
Aura Ortho, spol. s r.o.	řídící jednotka Dyonics	150 000,00
Johnson a Johnson, spol. s r.o.	PC sestava Premium	52 306,00
Odborový svaz KOVO v ČR	prohlížeč stanice Magic	315 000,00
NF Pomoc lidem s leukémií	3x pulsní oxymetr	127 800,00
Eurex Medica	inkubátor, centrifuga	178 922,00
prof. MUDr. Aleš Hep	JF – 100 videoduodenoskop	732 686,00
Nadace ARCHA CHANTAL	výtvarné řešení hematologie	354 690,00
Sdružení Pomoc dět. onk. pac.	ABP monitor a manžeta	112 530,00
Sdružení Pomoc dět. onk. pac.	3x monitor a 7x manžeta	403 483,50
Jana Desová	dlažba pod stánkem	74 000,00
Sdružení Pomoc dět. onk. pac.	projektor, MS office, datab.	260 745,60
Eurex Medica, spol. s r.o.	lednice Frigera	125 650,40
Miele, spol. s r.o.	sušička a spojovací díl	74 176,00
NF Zdravé srdce	videoprojektor HP MP	131 089,00
BioTech, a.s.	Termocykler PTC	150 000,00
NF neurochirurgie	EKG Esaorte	86 000,00
BioTech, a.s.	termocykler PTC 200	225 000,00
NF Pomoc lidem s leukémií	PC sestava	51 748,00
NF Zdravé srdce	plicní ventilátor Raphael	598 599,80
NF Zdravé srdce	vybavení pracovny sester	88 436,00
Pozemstav, a.s.	stavební práce a materiál	212 118,90
Pozemstav, a.s.	stavební práce a materiál	104 402,60
Grifols, spol. s r.o.	cyklovač Mastercycler	63 000,00
Sdružení Pomoc dět. onk. pac.	PC. Monitor, MS Office	89 879,20
Nadace Charty 77	soupr. nitrodren, kan. šrouby	424 093,00

Přehled vybraného neinvestičního majetku

B. Braun Medical, spol. s r.o.	3ks Perfusor Compact	78 750,00
Robert Pláteník	kancelářský nábytek	91 292,60
Infusia, a.s.	nutramin N	77 736,00
Eurotel Praha, spol. s r.o.	70ks kuponů	140 000,00
Messe Dusseldorf	4x PC, nábytek, stav. úpravy	294 314,30
NF Zdravé srdce	vybavení pracovny sester	103 944,00
GlaxoSmithKline, spol. s r.o.	PC, monitor a příslušenství	61 841,80
Schering – Ploug	PC sestava	90 781,10
Haemoneticz CZ, spol. s r.o.	2x kartotéka	51 118,00
JK Trading, spol. s r.o.	2x hematologický analyzátor	54 000,00
Velvyslanectví ČR v Rakousku	dary dle přílohy	105 000,00
Nadace Charty 77	implantáty	439 776,80
Finanční dary		11 900 547,10

Fakultní nemocnice Brno děkuje za veškeré poskytnuté dary bez ohledu na výši částky, které byly použity ve prospěch pacientů naší nemocnice. Jejich celková výše činila **22 754 086,- Kč**.

